

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును 308673

VOL. 1 } శనివారము 1916 నా మార్చి 26 వ తేది బుధవారము
పుటము 2. } రాక్షస నామ సంవత్సర మాఖ మాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨
NO 283 } సంచిక 2౮౩

THE DAWN OF HOPE

the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as it has been since the world famed.

AMRUTANJAN (REGD)

has come to the rescue. is prepared from pure drugs of Vegetable Origin and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

నల సంవత్సరాది సంచిక

అప్రేక్ష్యమనదీత... అనంతరముద్ధవరిత్రము!

కాంగ్రెసు... రుబిడిన యమూల్యవ్యాసములు... బహులమే విరాజిల్లుచుండును... ముద్రితమునుచున్నది... సంవత్సరమునందు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుకొనుచున్నము.

ప్రచురితములకు సంవత్సరము	రూ. 0 8 0
" అర్ధసంవత్సరము	" 0 12 0
ప్రచురితములకు సంవత్సరము	" 1 0 0
అర్ధసంవత్సరము	" 2 0 0

ప్రవృత్తికాకార్యములు, తంబుకెట్టిధి, మద్రాసు

కావ్యములకు వరము: ఐదోదక సహితమైన డా. డి. బి

సామంతుని వనోపాధిసారసవరిలా

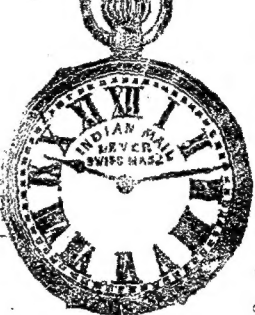
మిక్కిలి ఉత్సాహమున ప్రకటించుకొని

వి.డి. సామంతుని వనోపాధిసారసవరిలా... BOMBAY.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 స్టాఫ్ 0-5-0

ఇది మా కోరిక సిద్ధపడునది. కావున సేదనకలది. ఇది స్వల్పమైన ధరకు కనువిరుద్ధముగా తెలియును. దృఢమైన సామగ్రితో చేయబడి దక్షిణ భారత ప్రాంతములందు కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తప్పకయున్నది. ఇది ఖచ్చితముగా గడియారము వేట్టునై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను నీ గొలుసు. వెట్టులను గ్యారంటీ

పత్ర ముదిరింది యుండును. ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము తదిని వెల 2-2-0 చిరువాచకా:—సుపీరియరువాచ్ 1-1-0 నామమాత్రము 187

కాటోల్ పాడ... కట్టలుగల పెట్టె 1-1-0 ల 12

కాటోలు వత్తులు

కోమలము, తగలని నశింపజేయును, పొరదొలంను. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-1-0 ల 12

మోటారుబండి నడపుట

మోటారుబండి నడపుట అతిసులభముగా నడుపుటయందు (మ) పూర్వముగ నేర్చుకొన గోయవారు మాట మెట్టివా మును. 5. మోటారు హైరింగు సంఘము, మిలిఫోర్డ్ నెం 886] 18, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నల్ల సంవత్సర పంచాంగము

నల్ల సంవత్సర పంచాంగము పంచాంగము... కాగితములమీదను ముద్రితముగా... సిద్ధముగా నున్నది. వ్యాసాక్షరములు 10-0-0 రూ. 1-4-0 చొప్పున వీయవచ్చును. వారు మాఖ నెం ౧౫ లోపున నామము కల్పించు ముందుగ మనియార్డము నుపయోగించుటకు గోమతి తును ౩. పి. గోమతి నేర్పరిగా నున్నది.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

శ్రీమతి బాలదేవిగారి "భారతీయ స్త్రీవిద్య"

జాతీయలగొప్పతనము వారి జీవితమున గల స్వర్ణరజిత భూమిదాడులందు గలదను పూర్వసిద్ధాంతము ప్రస్తుతస్థితి గతులవలన రూపుమానినది. జాతీయల నిజమైన గొప్పతనము ప్రతిస్త్రీయొక్కయు పుత్రపురియొక్కయు మానసిక, నైతిక పారమార్థికజ్ఞానమునందున్నదను మాట విశదమైనది. శరీర దాఢ్యమునను, మానసిక ప్రేరణమునను, నీతినివక్షణమునను, పారమార్థికజ్ఞానమునను బలమైన జనలే నిజమైన బలవంతులు. వారినిజమైన భాగ్యవంతులు. వారిజీవిత భక్తిమయమైనది. వారిజీవిత సకలశ్రీకలంబు. ఏజీవములకన్న శరీర, మానసిక నైతిక, పారమార్థిక జ్ఞానభివృద్ధి కొందుటకు పుత్రపురియె నైతిక, పారమార్థిక అభ్యుదయము. ఆకలంఘనీయము. స్త్రీవిద్యా వ్యాపనములేదే ఏజీవము సభివృద్ధి పొంద నేరదు.

ఒకమారు మనపూర్వదరితములదెసకు మనముల మర జున్ను. పూర్వకాలపు హిందూసామ్రాజ్య అధిపతియగుదా! దాని భాగ్యమేభాగ్యము! దానిభాగ్యమే భాగ్యము! ఈభాగ్యభోగాదుల కానందమేదీ? విద్య. అవిద్య స్త్రీలయందును వ్యాపించియుండెను. ఒక్కపుత్రపురియాలయముననే మనజీవ మింతపెన్నెత్తమునకు రాలేదు. మనపురాణముల నియత పరి కల్పించిన ఆపరిమితకాలములను ఆసాధ్యములను, ఆకాశ్రమ జ్ఞానములను, అనీతా ద్వాదశి సాక్షిత్వి దయంతి, గాఢీలిలా కల్పాది సారములనుచరితముల చెలిసికొనగలము. వారి చరితములు పరమపూజ్యములు. మనకారీతులులేకదా యింతవిభావ్య తిగాందిరిన మనమిత్రుడు గర్వింపింపరాదులేదు. వారినుగుణములగొనించి మనము వారిజీవములకలెనే మనజీవములను భక్తియముగా జేయుటయును. మనపూర్వముల మర్యాదను, ఘనతను, సాగరికతను గాపాడుటగా మనము ప్రయత్నింప కలయును. ఇది కలంఘనీయమున నెరవేరినదికాదు. మన యావచ్చు సామర్థ్యముల వినియోగించినగాని ఈమనోకార్యమునెరవేరలేదు. కార్యక్షిప్తికడనే మనవిత్తదేశలయాకీర్తనముల బొందవలయును. పూర్వోత్సాహకరంబగు మనప్రయత్నమునకు దైవమును దోడగును.

రిజిస్ట్రేషన్ దొరకనమువారి పరిపాలనక్రింద మనము కడు నుభవముగానున్నాము. ఎన్నడునులేని నెవ్వరిని, అతడున్న గలిగియున్నాము. స్త్రీవిద్యావ్యాపనమున కిదియ యదను. మన మిదివరకే ఆకీర్తనములను వృథాగాగడపితిమి. మనముల కద్దము కలుగజేయుక మనయభివృద్ధికి తగుసౌకర్యముల గూర్చుచు దొరకనమువారును మనపెద్దలను మన కనేక అవకాశముల గలుగజేయుచున్నారు. కొన్నియవకాశములకన్నదే చెడగొట్టుకొంటిమి. గరిజలనీరుబంధమువలన లాభములేదు. ఇప్పుడైనను మనము నిద్రనుండి మేల్కొనకలయును. నేను ఇండియా, బర్మా, చీనా, జపానుదేశములను, అమెరికా, యూరపు ఖండములను చూచివచ్చితిని. కొన్ని కొన్ని దేశములలో విశేష కాలముగూడ గడపితిని. నాయుధభవములన నేను భారత సోదర సోదరీనులుల కొకసంగతిని చెప్పవలసియున్నది.

మన భవిష్యత్తుద్రవణకాలములే మన శత్రువు మని నమ్మకొనవలయును. గతము గతమే! దాని వోలే ప్రస నుండ నిండు. ప్రేమానుభవముల మన హృదయ ప్రభువుగాను హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యకారణమై మన భవిష్యత్తుభివృద్ధి కారముల దొడ్పడితి. ఈ విశ్వవిద్యాలయ పునాదివైది భవిష్యత్తుభివృద్ధి యను సౌభాగ్యమును నిర్మింపగడంకలేదు. స్త్రీవిద్య తుదగిన ప్రోత్సాహము గలుగజేసినగాని మన మా సౌభాగ్యమును నిర్మింపవలయు. కావున స్త్రీవిద్య సభివృద్ధిపరచుటయే మన ప్రథమ కార్యము.

ఈ దినములలో మన జీవితము విద్యను, ముఖ్యముగా స్త్రీవిద్యను కాగరూపితమొ గనుండునట్లున్నాడు.

గ్రామములయందు, చదువుటయు లేకగట్టుటయు నేర్పిన విద్యప్రాంతిగ నేరదు. ఈమాత్రము నేర్చుకొనుట భవతరగతి గానున్నది. ఆమె నేర్చుకొనవలయువిద్య గలదు. బి.ఏ. పరీక్షయందు కృతార్థులగుమాత్రము ను పుత్రపురి నను విద్యావంతులు కానేరదు. ఎంతటి చదివినను, ప్రవర్తనము నుండికానపును, మనోదా లేనపును, అనాంభావపుడు లేనపును అలసస్య పును, వారు జీవాభివృద్ధికి పనికిమాలినవారగుటయే

కాక సంఘాతకారణముగూడ నయ్యెదరు. మనకు కావలయున విద్యవిద్య కాదు. మన స్త్రీలకు కలయునవి గృహవిద్య; పాఠ కాలవిద్య; కళాకాలవిద్య; కాశ్రమవిద్య; కల్పవిద్య; మొదలగునవి కాక ముఖ్యముగా నీతికాశ్రమ విద్యగూడ విద్యగా కావలసియున్నది. మన స్త్రీమితమును, నిశ్చలత్వమును, ధారా శక్తియును, పవిత్ర ప్రవర్తనమును నొసగునట్టి విద్య మనకు కావలసియున్నది. అట్టివిద్యనే వారీవలు భక్తినిందిన జీవాభివృద్ధి నిర్మాణమున ప్రోత్సాహమును ఉపకరణము కాగలరు. కావున మనము మనదేశమున విద్య విస్తారముగా వ్యాపింప జేయవలయును. ప్రపంచమున నేను గుంచరించిన నాయాదేశములందలి స్త్రీల సమాచారములను తెలియవలెను.

బర్మా:— పృథి బర్మాయావతియు జనువుటయు వాగ్మయుటయు నేర్పినయెన్నడు ఆమెకు కలయునంత సామంత్రియు గలరు. ఆమె యిష్టముకచ్చిన వ్యాపారముగాని పనికిగాని చేయగలరు. హిందవునిగాని, మహమ్మదీయునిగాని, క్రైస్తవునిగాని, చీనావానిగాని, ఎవ్వనికైన తన యిష్టముకచ్చినవాని నామె పెండ్లియాడవచ్చును. బర్మా స్త్రీలు మంచి కలుగుటలేదు. మన భారతముగా నీతివిశేషములందు మాంద్యము గలదున్నాడు. వారు తమ తాతమతాతల మతము నొక్కతమముగా త్యజించెను. అందువలననే బర్మానులసంఖ్య దినదినము తీవ్రతరమౌచి కలుచున్నది. ఏమిజేద్ద కాలములలోగా బర్మాదేశ రూపుమాని, పేగుకై నొకబర్మానుడుండకపోవుట తటస్థమును.

చీనా:— ఈ దేశమునందలి స్త్రీలలో పెక్కుమందికి (కాయము జడవన తెలియదు. కొని యాని యెల్లప్పుడును కప్పకడి ముడిచేయుటయందును, భర్తృకురాగము పొందుటయందును, కుటుంబమునందును అపరిమితభివృద్ధి గలిగియుండును. గృహకృత్విరక్త్యావకమున నామె యావచ్చిన ప్రాథమికపాఠశాలలో భర్తృకుగాని ఎడరాదక వారియజ్జల శిరసావహించును. తండ్రి యవలంబించు వివిధవ్యాపారములందు సాధ్యయ్యెను సహాయముచేయుచుండును ఆమె విస్తారమును నేర్చును గోరకయే తండ్రివకరముగా నుండను. అందలల ననే చీనాదేశము లభివృద్ధిగలదున్నాడు. చీనావా దేశమునకుబోయిన సభివృద్ధికొందుట కదియే కారణము. వారు మిత్రభయములేయును భవమునంపాదింప ప్రయత్నించెదరు. స్వకార్యధురంధరులు కాక వారనోగ్యవహాయమునకు గడంబుదురు. చీనావారు మున్నందు మిక్కిలి శ్రేయోభివృద్ధిపరుల రాగలరు.

జపాను:— జపాను స్త్రీలు మిక్కిలి పాటుపడుదురు. వారు వర్తకములలోను, వ్యాపారములలోను, చేతివనలలోను, అన్ని కృతకారములందును ప్రవేశము గలుగజేసికొనెదరు. చిత్రకళలయందును, అందు ముఖ్యముగా చిత్రకళలు (కాయముల యందును, కృత్రిమపుష్పములను చేయుటయందును) అధిక కళలు. అన్ని విషయములందును జపాను స్త్రీలు కృత్రిమభావములను ననుకరించుచున్నాడు. బర్మా సమాను, చీనాదేశముల స్త్రీలకన్న జపానుస్త్రీలు మతమునందెక్కువ మౌనమును జేయుచున్నాడు. వారున్నత విద్యలకై కాశ్రమ పాఠశాలలందు చదువుచున్నాడు. వారిన్నివిధములను క్లాసు నీయులగు గృహిణులగుచున్నాడు. జపానువారి పెండ్లియందు ముఖ్యముగా భాగవాలేవు. అయినను ఆస్త్రీలు మిక్కిలి వ్యాధ్యానుకూలమున, నిష్కలంబులను నై నిజమైన గృహిణులగుచున్నాడు. భవముగలవారు ముఖ్యముగా చేతిపోవుటకు ననేక అవకాశములు గలవు. ఇది జపానువారిలోగల ముఖ్య లోపము. ఎంత క్రద్ధగలిగి యభివృద్ధియు నున్నప్పటికిని భవము కొలకు సహృదయత విదదిన దేశము జేగలగ చెడిపోవుటకు సంకేతము లేదు.

అమెరికా:— అమెరికాస్త్రీలు పృథి విషయములను యూరోపియనులను బోలియున్నాడు. నేను న్యూయార్క్, కల్కత్తా, మొదలగు నెన్నిచిందిని ఆకాలములలోగా శ్రేష్ఠ మగు పరివర్తనల స్త్రీల ననేకుల నేను జూచితిని. వారి సామాన్య మానసిక, నైతిక, ఆధ్యాత్మికవిద్య అత్యున్నత స్థాయిలోనున్నది. విద్య కనుపేదనాడెను జనువుకొన గలుగునంత చతురగానున్నది. అమెరికాస్త్రీలందరూ వారంతట వారే పాటుపడి యభివృద్ధిలోనికి వచ్చిరి. వారు గృహమును స్వర్ణకుంభముగాజేసెదరు. సంఘమునకు, దేశమునకునా రెండేయును సుహృదము చేయుచున్నాడు. వారు అతి నూత్నములతోడను, గొప్ప కట్టుకలతోడను లోకోపకార కార్యమును జేయుచుండురు.

విశాఖ:— ఈఖండమువారిలోను తరచుకే స్త్రీలకన్న దక్షిణదేశ స్త్రీలు అసంఖ్యములగుచున్నాడు. మొత్తమునై విశాఖాస్త్రీలు నూత్నములగుగలిగి, పరిశ్రమగోర్వి సౌ

భ్యుత్సాహములగు గృహిణులగుచున్నాడు. గర్భసాధారణముగా వైశోపా స్త్రీలు విద్యగలవి సాగరికతను బొందియున్నాడు. కాని వారు భర్తల కమితములభవకలయుమును గలుగజేసి శిశుముగ నే అసంతృప్తిని బొందెదరు. వారు తమ శ్రేష్ఠసామర్థ్యముల కలుగక అభివృద్ధిరాండ్రును దురభి సౌజలము చెడిపోవుచున్నాడు. ఉత్తరవిద్యలగలవి వారిలోగూడ ఇంటికల్లలు గలుగుచుండును. సాధారణముగా వా రమితవ్యములు జేయుదురు. అంగలవననే భార్యాభర్త లిరువురును వివాహ కాలపు పవిత్ర నిబంధనముల నల్లంఘించుచున్నాడు. వివాహ సంకరము గృహసౌఖ్య సంప్రదాయమునకై భార్యాభర్త లిరువురును పొందిగలిగి గృహభివృద్ధికై స్వాభిలాషుల గొన్ని విషయములనునవలయును. పరామర్శకేసునందలి స్త్రీలమితముల భవముగని వివాహము చేసికొన నేరదున్నాడు. అందువలన పరామర్శ జనసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది.

నేను చూచినదేశములందలి స్త్రీల కలంబులయొక్క వాచకమున సమన్వయముజేసికొని చూడగ హైదరాబాద్ నులు లుత్తరుగునాడు లనేకలుండిరి. యున్నారనియు, వారికి విద్యగలవినవారు గృహ శ్రేణి సామానులగుటయు నే కాక జీవాభివృద్ధికి జీవాభివృద్ధియును తెలియ నున్నాడు. భూతలగుచున్నారని నేను చెప్పగలను వైశిష్ట్యము లున్నాయి. చిన ప్రయోగములు మనకంటె ములాభవార లుచున్నవి. ఇప్పటిపాఠశాలలలోను కళాశాలలలోను చెప్పుచున్న విద్య మాత్రమున మనవారికెల్లంపయోగపలకు వారీత్వములు కాబాలకు. మనఅమెరికామిత్ర మనగృహములే ప్రారంభవిద్యలను ములుగానున్నవి. తల్లితండ్రిలు పడుచున్న పనిపాటులును, లాభనష్టములు మొదలగునవి యే వారికి పాఠములగుచున్నవి. ఇందువలన వారు నేర్చుకొనునవి విస్తారముగాగలదు. మనము చేదవారము. ఇచ్చట సమాజజీవితముయో మహాజనులు భోగభాగ్యముల నలరాచున్నట్లు పసిందినను మన చేదవకమును దీక్ష్యమును దయామయముడగు భవంతుడెఱుగును. సాధారణ పటుబుపురావడిలో కలుంబియులు బ్రతికియుంటుట కలయు పిడికెకబియుము, చేతకు పిండి మొదలగు కర్మముల తీసిజేయు కట్టుబట్టులకై నదబ్బుయిగుల కున్నది. మనలో పెక్కుమంది కామభాగ్యములయొడనే బ్రతుకుచున్నాడు. మన దేశభివృద్ధికి ఎక్కువ బలకరమగుపాలు మనకు దొరకుట మిక్కిలి కష్టసాధ్యముగా నున్నది.

ఇట్టి నిరుపేదలకుంబయియు పిల్లల కెల్లు విద్యచెప్పింప గలుగునా? మనదేశమున దినదినము ప్రభులగు క్రైస్తవమతములు ముఖ్యముగా విద్యల సదుపాయములకు తగునట్లువును సమన్వయసంగులకేలగుచున్నవి. కలిపి పాఠశాలలకు మృత్యుకొందుటయు గలదు. కాని సాధము ఆకలికేమి పాఠశాలలకు? ఉదాహరణ 4 గంటలకంటే రాత్రి 10 గంటలవరకు పని, పని, కనీసకమేమున్నది ఊపిరితియుటకై వేళయందను సాపామ! జ్వరమునచ్చిన పనే!! పనిచేయుటన్న బాటగనుక!! ప్రాధుననే పిండి వికరకొనుట; తదనంతరము నిర్లక్ష్యమొనీకొనుట; పిక్కులు ఇల్లకు తుకుచుకొనుట అలుకుకొనుట; వెళక పిల్లలను పిక్కుపోయుట; తరువాతవంట; అపై అంట్లుతోముకొనుట; ఇంకజెల్లుకోవడి యున్న బుడుగుల సౌకర్యముల పొందుపరచుట; ఇంక ననేక పనులు; వీరినన్నిటిని జూచుకొనుచు నామె పిల్లలపాలియ్యవలయును! ఆహ! ఆపాలలో నేమి సారమునుక? అల్లలేమి ప్రాగడక? ఏమి బ్రతికెదక? హిందూదేశములో పెక్కుమంది కేవలము కడుపుమాడి చుపోవుచున్నాడు! ఆశ్చర్యములేదు! ఆశ్చర్యములేదు.

ఇట్టి పనితోవారీయులును సాధ్యములును సతీ సణులును హిందూదేశమునదప్ప జేరకపో గానరాదు. మాములకు కుటుంబము కాపాడుకొనుచు, గృహకృత్వముల నిర్వహించుకొనుటయందు ఆచరణపూర్వకముగా నీనశిక్షణలు గవవరమన్న చేదాంతపాఠమును విశోపాలో సాధిక కాశ్రమపాఠముల మని గర్వింపుచువారిని సయిత "మటుండుకుండు" మనుచున్నది! ఈకర్మముల నవలంబించు సాధ్యములు కలుగజుములు మన కాశక్తికలులు ఇట్టికర్మము గర్వముల కారముల గృహ విద్యను చెడగొట్టి పోవుచున్నందున. ఈకర్మముల మరీ కొన్నికర్మములు కలియుటకై స్త్రీలను, వారిపిల్లలను ఉచితరీతిని విద్యగలవన వలయుననికొనుచున్నాము. ఈవిద్యములన్నయూ గలగియుండ వారిజీవితములయందు దృఢపథము గోరుచున్నాము.

కర్మాగారములలోను, కుళాశాలలలోను వాటికలంబులయందు సంతతిస్థితికేంకను మనమురాదేదు. మనకు ప్రస్తుత మాత్రమే మేమనగా గృహకృత్వములు బాగ రూపితమొ

21 వ తేది 2004 నాటి కార్యవర్గ సమావేశము.

కృష్ణాజ్యోతిశ్చిరా సంహవతు. కేను—చలనాలయం
 చు ఉంచేయ నిరాకరించినందుల కిదినిపై నాగపూరు సిటిమేజ
 ప్లేటు గారితో కేసు చేయుచున్నది. తనకొప్పుగించుచు ఉనిపూర్తి
 కావదు కు 15 ర లేచిని ఉంపాడుతున్న కారణాతో ముప్పుచి
 దెబ్బ కొట్టుచున్నది. అందుచే ఉని చేయ రుకొమికలేక నిరాక
 రించినిని రుతడుచు ప్లేటు. నలుచిన్దెంటు పర్వమ గాడు ఇదిని
 గాయముల ఉరిపించిరి. గాయముల బుమైనచే గాని ముద్దయు
 ఉని చేయుచు కర్మంతరము కలిగింపజూచని సర్వమ గాడు తెలియ
 కరచిరి. కేను మార్చి రిడ లేచికి నాయురూచేయుచున్నది.

అహ్మదుగా: మరణానంతరము. — అహ్మదు గ్రామీణుల
అహ్మదుగారు కలకత్తా, బొంబే వాస్తవ్యులు. వీరు కల
కత్తా, “అహ్మదు అండ్ కంపెనీ” లో పెద్దవంతులైనారు.
వీరు జబ్బుకడియందగా 1914 నుంచి మార్చి, 4 లేకేరి మరణ
కానవరమును వ్రాసిరి. వారికి మూడు అనుబంధకానవరములు ఉన్నవి.
తెర అనుబంధమున నిటుల ఉపయోగపడి యున్నది. “నాకు
44 లక్షలరూపాయలు విలువగల ఆస్తి ఉన్నది. నాకిద్దరు
మమనమును ఒక కుమారుడు ఉన్నాడు. నా యవరాష్ట్ర
నా పెద్దమమనదరు జోహానీస్ అహ్మదు ధర్మకర్తవ్యము
క్రింద విడచిపెట్టుచున్నాను. ఆయాస్తిగల కలికత్తా
మనదై వ్యవహారముగాని, పనులకు జీవకావగాని ఒక కంపె
నీగా మార్చవలయును. కంపెనీ రయాకలవరకును ఆస్తి అతడు
వాళ్ళలోనే ఉండవలయును. కంపెనీవాళ్ళు సీక్రెడిట్
ముగా విధించుచున్నాను. 5/16 వంతు జాగ్గును (1/16)
అహ్మదునకును, 5/16 వంతు గ్రామీ అహ్మదునకును, 5/
వంతు బంధుగారి ఆఫీసుకు (ప్రీవీ) చెదవలెను. మూ
దానిలో 2/16 వంతు చనిపోయిన ఒక అహ్మదు మమ
దరు అవెస్ అహ్మదునకును యాదజ్ఞమును తదనుసరిత
అలెగ్జాండరు రుస్సోవు ఎవ్వర్లు నిర్దేశగర్తమును చెదవలెను.
విగత సామ్యు నాంధ్రపులకును, ముఖ్యముగా నుండుల
కును చెదవలయును.

హరిజన విద్యార్థులు
మును హరిజన విద్యార్థులకు
విద్యాలయములను ఏర్పాటుచేసి
కేవల సభకు జరుపుదురు.

ఒక వివాదము:— తిహారీ సంస్థానము
గారికి కియంభారు సంస్థానాధిపతిగారి కుమార్తెయ్యి ఈ నెల
18 వ తేదీ రాత్రి వివాహము మంచియైతరముగా కియం
భారున జరిగింది. ఆదేవెండితారు తిహారీకి ఈ నెల 22 వ
తేదీన పెండ్లియైతరముగా జరుగుచున్నది.

శ్రీమూలము పరివారి:— పలాహారాంతరమున సభ
మరల సమాజము విద్యార్థియైన యొక యువకునిని, మర
భర్తవారికి ప్రాసాదములకు సంబంధించి అతనిని చర్యించుట
ను. తాలూకాలోయొక్క ఆగ్రహారములకు తుదకు చర్యించుటను.
భ ఆగ్రహారములకు సమాప్తమై యును.

కర్ణాటక మొదలగు:— సోమవారమున సీ
రాంపురమున నిద్రించి, ములానానాడు చాదరి ప్రజలకు
నా ది:మన వెళ్ళు యువకులను గానింది. సోమవార
మున సాయంకాలమునకు పిరు బెలిచేరి మరునాటి దర్బారు
జరుగుచున్నది.

కలకత్తా:— కలకత్తాలో కర్ణాటకము:— కర్ణాటకము
సభకు దర్బారునెట్టి. కర్ణాటకము ఈ త్రవ అయిన
కర్ణాటకములకు తెలియజేయుటకు విభజనములను మరల
పిరి త్రవ అయిన పిరి పిరి పిరి పిరి పిరి పిరి పిరి పిరి
కలకత్తాలో కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకము

దర్బారు:— సంఘమువారు దర్బారు కా
య్యున్నారు. కర్ణాటక దినమున (28.2.18) దర్బారు
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

కర్ణాటకమున కర్ణాటకము:— భారతీయ శ్రీ విశ్వ
సంఘము విమర్శకు కర్ణాటక 29 వ తేదీన పూజానంది
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

మహాజన సమీక్ష:— మహాజన సమీక్షకు
ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన
ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన
ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన
ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన ప్రయోగించిన

సాంఘిక వైద్యశాల:— కలకత్తాలో రెండు సాంఘిక
వైద్యశాలలు స్థాపించబడుచున్నవి. సాంఘిక వైద్యశాల
విధికి సంబంధించిన సింధుమహాభారతమున కర్ణాటకమున
యూరప్రము 600 మంది కలకత్తాలో కర్ణాటకమున
సింధుమహాభారతమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

ఇంజనీరు సీతారాం కేసు:— కర్ణాటక ప్రభుత్వము
గ వ్యక్తిని ముగించు, మహాజన సమీక్షకు నిన్న
చారణచేయబడి. కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

లక్ష్మీరామ్ కేసు:— రంగునాథుడు ఒకలపై
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

యద్దబాదెలలో కలకత్తా:— కేసు (28.2.18) బాంబాయి
యద్దబాదెలలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో

ఒక యోగము బట్టించుట:— కర్ణాటకము
యోగము బట్టించుటకు కర్ణాటకము కర్ణాటకము
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

మెలోనానాథ:— కలకత్తాలో మెలోనానాథుడు
మెలోనానాథుడు కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో

రెండవ సమావేశ భర్తవారి:— లాహోరు, లాహోరు
రెండవ సమావేశ భర్తవారి కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో

బాంబాయి కలకత్తాలో:— మరొక వదిమంది
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో

సాంబందిహాలు:— సాంబందిహాలు కలకత్తాలో
సాంబందిహాలు కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో

పిరు బెలిచేరి:— గతవారమున పిరు బెలిచేరి
పిరు బెలిచేరి కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో
కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో కలకత్తాలో

ఆయుర్వేదమును మిక్కిలి యువమోగ కరమైన గృంథము.

ఆయుర్వేదము యోగములయొక్క శాస్త్రాన్ని
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున
కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున కర్ణాటకమున

1. కర్ణాటకము
2. ఆయుర్వేదము, ఇతర వైద్యములు
3. విద్యుత్తు, వాత వైద్యములు
4. సంస్కృతమున గల: మూలములకు సరియగు
లాటియ వైద్యము గల: విద్యుత్తు వైద్యములు.
5. ప్రాచీన ఆయుర్వేదమున గల: వైద్యములు.

డెమోస్ట్రేషన్ II ఎం. ఓ. 223 పుటలు. వెల 0.8-0
వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయు భాషలోనే
జరుపవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిలో ఏర్పాటు కావలయును.
The Zandu Pharmaceutical Works
The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

టర్కీవారు 1300 వుంది అర్జీనియనుల వధించుట.

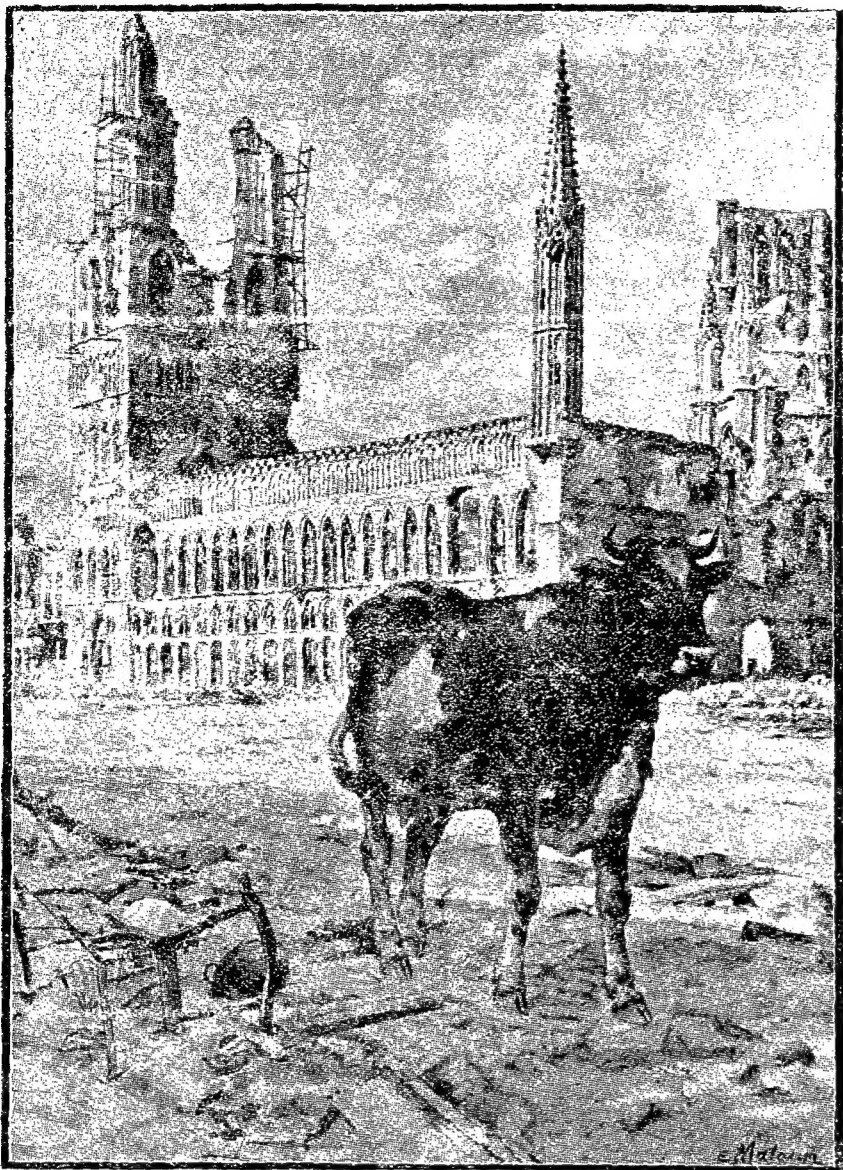
శరణు లొడ్డునేకుట.

అందఱు- ధీవ్రేమి 2కి:- అందఱు కగరమున గోతు వారి
గిర నధకు పరిజనుల పరిమళములు విస్తారముగ వచ్చిరి అధి
నివేశములు హి-మాచేశము పరితినిధులుగూడవచ్చిరి. సామ్రా
జ్యమునందలి వ్యాపారవాణిజ్యములు వర్ధిల్లుటకు సంఘీభూత
మగుటకును చెందు సాగులు ఆయావత్తువన్నును కమూచము
కడలిని మానుటకు దొరతనమువారు పరియత్నింపవలెననియు
అందులకు ప్రజాపరితినిధులు కరకాళ మొనరిగి వారు చెప్పినవి
యుములకు వివరలెనని చాన్దలగుగాంకిని ఆస్త్రేలియా మంత్రి
గాంకిని అధినివేశము లాదిగాల కేశముల దొరతనములకును
పారియవలెననియు వారందఱు తీర్మానించిరి.

[illegible]

అందఱు ఘోషించి 20-నతానికాతా గొప్పనేడ నవ
యోజనము గుర్తుచు కొందఱు ఆక్షేపించుచున్నాఁడు. ఈ
ప్రభు కలవడముడేల విశ్రాంతిదేవతా జనరలు పరక
గాన శక్తివ్రులకు కలవకుటకు విశ్రాంతి యుద్ధసంఘ
కా రభ్యంతరముచెప్పఁడు. అట్లుచేయుటకు ఈనేడకాతా కొ
య్యులును కొందఱింకలను సామానబుద్ధులు వంతులగు
అనగరము. అజివీర్యాలు లిరగతక జగతులకుచున్నవి. 21

వై (వెనువద్ద) సుప్రసిద్ధ క్రైస్తవారము.

ఒక యావ్ర దిక్కు లేక బ్రటిషుకుంబుల వైపునకు వెళ్ళుచుండుట.

నేలలో మూడువంతు లట్లు మార్పుచేయించుచు క్రైస్తవులు కొండపొంగిలూరులో కందకములను తీర్చుకొనియున్నారు. వారికి స్థావరము గలిగియున్నది. అట్టిచో మూడుభిని కల పడుటయందు చాల కష్టమందుట సర్వముగాని జరిగిన సరయలగారు ఆత్మకు కొండల పొంగి క ము చిరకాలమునుండియును బాగుగా తెలిసినవారగుటచే వారనుకూల మగు నేర్పులును చేయగలుగుదురు. రాజ్యాంగావళ్యకరల వలనను ఇతర యాలోచనలవలనను క్రైస్తవులు కడపటిప్రయత్నముగ తలపడ గలరనినూడ సంకను కొందరు తలంచుచు న్నారు. కాని పర్యవేక్షకందరుల దిగువను ముంత్రమందలి కందకములను సమీపించుటకు క్రైస్తవులు 7 మైళ్లదూరమున బురదనేలలను పెద్దపెద్ద తీగలంచెలను చాటువలసియున్నది. వారచటికి పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను తెచ్చుటకును తేగలిగిన నుచ యోగించుటకునూడ బిలులేదు. అని నలోని కానుండి యొక విలేఖరి. ఆంగ్లప్రతికలకు వ్రాసెను.

జర్మనీ

జర్మనీయుల యస్పత్రములు.

లండను ఫిబ్రవరి 27:—ఫిబ్రవరి 25తేదీ 10వల నుండి ఫ్రెంచివారిని త్రొడిగబట్టితిమని జర్మనీయులని కాని యిటీవల జరిగిన పోరాటమునందు వారు పట్టుకొనిన ఫ్రెంచివారి సంఖ్య 5 వేలయినను లేదు. ఛాంప్నూ వెల్లిని బట్టితిమని జర్మనీయులు చెల్పింది యిచ్చుట. దోవోమాంటుకు సామంధ్యమును బట్టితిమని జర్మనీయులు బహుముఖ పత్రిక. యుద్ధముయొక్క మొదటిమాసమునందే ఈ కోటలోని ఆయుధములన్నియు దీసివేయబడెను. ఫ్రెంచివారి వ్యధాదుర్దమున కావలయునని అని ఫ్రెంచివారు ప్రకటించిరి.

అంతర్జామిక బోరాటము.

లండను ఫిబ్రవరి 27:—మార్చి 1 తేదీ ఏర్పాటు చేయబడిన సమయమునందు జలాంతర్జామిక యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుననియు ఏర్పాటు లేదధమునను మార్పుపడదనియు బెర్లినులో నిశ్చయమైనది.

టర్కీ

ఆర్మీనియనుల హత్యగావించుట.

లండను ఫిబ్రవరి 28:—యెర్జెరం కుస్టూవారికి స్వాధీన మొకవెనుక మువ్వద 18 వేలమంది ఆర్మీనియనువారిని హత్య గావించగ నొక ఆర్మీనియను హతగురువు మాచెను.

బల్గేరియా

దురాజోను ఖాళీ చేయుట.

లండను ఫిబ్రవరి 27 — ఆస్ట్రియావారు ప్రవేశింపక పూర్వము ఇటాలియావారు ఆస్ట్రియానును కరణాగముల రెండువేలమంది ను కన్నునంచయంతోనూడ దురాజోనుండి వెడలిపోయిరి.

ఫిలిప్పీన్స్

శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినతంతివార్త.

లండను ఫిబ్రవరి 28:— వెర్దెనుట్టుకు పోరుజరుగుచున్నది. పరాసునా రంకను వెనుకవెల్లిరి. దోవోమాంటు కోటయట్లును తీగ్రనుకు పోవజగినది. ఇది వెర్దెనుట్ వాయవ్యమున 6 మైళ్లదూరమున. ఆకోటకు పట్టుకొంటిమని జర్మనులు ఆకోట యంత్రభాగము మాస్పాధీనమందే యున్నదని పరాసును ప్రకటించిరి. ఈనెల 26 వ తేదీన పరాసునాకు తమ సేనలను మూడువారల పాదయలనకమున వెనుకవడపిరి. 27 వ తేదీ క్రైస్తవులు వెర్దెనుట్ను 7 మైళ్ల దూరమున నున్న బ్లాంకి హిమను వెల్లియొద్దనున్న పరాసువారి తోగు సేనలను దంపిరి. అనాడు దోవోమాంటుకు తూర్పుననున్న మైదానమున జర్మనులు తీవ్రముగా పోరుచు గ పోయెడిరి. దోవోమాంటుకు తూర్పునకు పడమటనుగల స్థావరములవర కములు జర్మనులకరములతో విండిపోయినది. అతటికిచేరగలిగిన జర్మనువైకుటలలో హతశేనులను పరాసువైకుటలు చుట్టు చుట్టిరి. నుంచు తురిసిరి.

లాస్ పో:—ఆయుధ ఆంగ్లవైకుటలు మూడువంతు గనులను వేల్చిరి. క్రైస్తవులకు నష్టముకలిగింది. ఈవేలుకాము నెను కావరకు త్రవము క్రైస్తవులను రివిరి.

దురజో మాస్పాధీనమైనది ఆస్ట్రియావారు తెలిపిరి. ఇటాలియన్ మాంటిగోరి అల్బానూ సేనలదరకే అట నుండి వెడలిపోయినది. రష్యావారు మిగిలిన టర్కీ సేనలను విలములులేకుండ తిరివి ఎత్తెముడదమట 80 మైళ్లదూరమున ట్రెబిజెండు మార్గముననున్న అవకల వాకరిమించిరి.

రూ. 15000ల కల నగదు పెట్టెపోవుట:—చెంచలరాజు గారి మేనేజరుగాడు ఇంగ్లీషుబాదనుండి చంచలకు రైలు బండిలోబోవుచుండగా రూ. 15,000ల విలువగల బాంకినోట్ల నుండి పెట్టెపోయినది. మల్టాలోలీనువారు పెట్టె సరయి చున్నారు. ఇంతవరకు పెట్టెనుగల నాడ కానరాలేదు.

స్థానిక వార్తలు

భగిన తల్లి బోధినిసభ:—ఈసభవారి యజమాన్యముక్రింద పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారు సామలకా రుచేట హిందూధర్మయోజకత్ హైస్కూలు భవనమునందు 2 తేదీ గురువారము రాత్రి మహావిరాట్రిశాడు “ప్రభురా నుర సంహారము” అను కావ్యమును చేయించెను.

యె.ప.జె.కె. స్వస్థలము, రామవేట.

ఈస్థలమువారి ఇకావ్యయోజన సాంకేతికసభ రాజోవు తేదీవారి రామవేట గృహమునందు జరిగెను. ప్రొఫెసరు క్యాంబెల్లు గారు అధ్యక్షించెదరు. కోలోగా రధ్యక్షత వహించెదరు.

మొందవ మధ్యమపాతశాల పరిశువాకము:—వైపాతశాలకు కావలసిన స్థలమునకును, భవనమునకును, ప్రభుత్వము వారు రూ. 5,750 లను 2 రాళ్లముగ నిశ్చయింపజేసిరి. ఆ సొమ్ముచేరగానే అట్టిస్థలమును యందరిమునకొని ఆసాత్తు సంకయ పాతశాలకార్యకర్తలనాడి వ్యాకాంత్రకృతారము దాకరయోద్యారా దఖలు పరచెదరు.

మదరాసు కళాశాల విద్యార్థి వ్యాయామ సమాజము:—ఈనెల 6 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు, పీఠుబ్బసారులో దక్షిణ హిందూదేశ వ్యాయామ సమాజమువారి క్రీడాప్రదేశమున వైసమాజము వారి వ్యాయామక్రీడలు జరుగును. గవర్నరుగారు, గిన్నెలను వరకలలను పంపివెట్టెదరు.

హిందూదేశ క్రైస్తవ మధ్యపాన నిషేధ సమాజము:—ఈనెల 4 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 6-15 గంటలకు తేనాంపేట, కెరీదోల్ రోడ్డులో నున్న వై సమాజముందరిమున నొక సమావేశము జరుగును. రిగరెండు కాంక్ గోల్డుస్మిత్తు, సి. చెంచయ్య ఎమ్. ఎల్. శ్రీమతి కె. ఎ. నంగమ్మగార్లు చుచ్చటించెదరు. మానీయులకు సహకరియ్యరు గారధ్యక్షులుగ నుండురు.

మదరాసు విద్యార్థుల వాఙ్మయ వ్యాయామ సంఘము:—మార్చి 2వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము 6.30 గంటలకు మదరాసు ప్రొగ్రెస్సివ్ యూనియన్ పాత కాలాభవనమున నొకసభ జరుపబడును. అప్పుడు రాత్రిసాహెబ్ యు. రామారావుగారు “గృహముల, ఆరోగ్య, ఆకారోగ్య ము” అనువిషయమును గూర్చి ప్రసంగించెదరు. దివాక్ బహదూర్ ఎల్. ఎ. గోవిందరావుయ్యర్ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారధ్యక్షులుగ నుండురు.

ఒక నల్లమందు కూటము:—బార్బిట్రేట్ టుంక సాలిపి 377 నెంబుగ గృహముననున్న నీలాపతియను వ స్త్రీ నల్లమందు, చట్టముప్రకారము ఒకచుప్పియొద్ద నుండగిన వానికంటె నెక్కువ నల్లమందును తెట్టుకొని రహస్యముగా అమ్ముచున్నందున వానిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. మనా మృదు బహులలాసాహెబుగారు నిన్నటిదినమునా కేసు విచారింపి వానికి రూ. 500 జరిమాన విధించిరి. జరిమానాచెల్లించని వత్తుము:కు 2 మాసములు వరకముచేయరలెని చెప్పిరి.

ఆత్మహత్య:—కడపిని ఆదవారమునా దొకకనము సమాదీపుజిద్దన బడిముండవ పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారని తెలిపియుంటిమి. వానిని గుర్తుబట్టిరి. చనిపోయిన వానిపేరు వాగాయబస్వామి యనియు, అతడు కో. నం బత్తును ల్యాండురికార్డు నూపరింబెండెంటు నలేకశాస్త్రీ గారి కుమారుడనియు, వారి కిది దొక్కడేవుగునియు, 22 సంవత్సరములనియు, పెన్సిడెంసికాశేటిలో ఇంట్లో యెల్ తరగతిలో జరువుచుండెనియు, విక్టోరియాహాల్లో భోజనము చేయుచుండెనియు, ఆది దాత్తినాత్త్య కు గావించుకొనియొండవచ్చునని దోచుచున్నది గాని, ఈ కారణముకను వెలియలేదు.

ఫోర్టు సెంటు బార్బి గజెటు

ఫిబ్రవరి 29-వ తేదీ.

తాలూకాబోర్డు మెంబరు:—పూలుకూరి కోటి కెట్టిగారు బంగోలు, దారా చంద్రశేఖర స్వామిగారు పురము, ఎల్. నంగమేళ్లరారావు పంతులుగారు వెన్ డెంటు లెనాలి, మనామృతు అబ్దుల్ రహీం షేక్ సా బహదూర్ తెనాలి, కె. నరసింగారావుగారు నందియ.

నవ రిజిస్ట్రార్లు:—కావరబాద్ వెంకటరె గారు (వెద్దాపురమునండి) పితాపురము, ఉప్పలూరు వ్వాధంగాడు (పితాపురమునం) వెద్దాపురము.

ప్రకటన

శ్రీశతాబ్దిము మహాశివరాత్రి యగుటవలన మా కార్యాలయమునను సెలవునగుచున్నది. అందువలన శ్రీశతాబ్దిక వెలువడినదను. సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. మార్చి నెల 1 వ తేది

బుధవారము.

పట్టణపాలక సంఘములు.

మన స్థానిక స్వపరిపాలనా విధియందు గుడ్డిలో మెల్లయిన వర్ణనకు పరిశోధనాత్మక పట్టణ పాలక సంఘములలో కావచ్చు చున్నది. లోకాలు బోధలలో ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును యనిన కొంతవరకైనను దేశమును ప్రజాప్రతినిధుల వశము చేయుట యగుచున్నది. అందుచేత దేశవిస్తీర్ణమున నెక్కువభాగము బాపవదశ్చిత్తో యుండునెడల ప్రజా ప్రాతినిధ్యము పెరుగునని దేశము త్వర త్వరగా ప్రజాపరిపాలితము పోవును. ఉత్తమ ప్రభువుల కీమాతృ మంత యనుకరణము మన బోధనను అధికార మోహమును మలభముగా వీడజాలని స్థానిక పరిపాలకులకు మాత్రము గిట్టుట కష్టము. ఉత్తమ పరిపాలకులను స్థానిక పరిపాలకులను ప్రజలను నొకటేజాతికి చేరినవాగుడు శ్రేయ ప్రజయొక్క స్థితి, తుల్య, లాభాలభములు ఉత్తమ పరిపాలకులకు తెలియుదము వారు స్థానిక పరిపాలకులు మాత్రమే కాదు. సర్వసంఘమును నెల్లప్పుడును తనవలకుబడిని తాను వినియోగించుచునే యుండును. కాని ఉత్తమాధికారులు ప్రజల జాతికి చేరినవారైనయప్పుడు ప్రజల యాప్తితములను వారికి తెలియజేయువాడను వారిచే నెక్కువ మన్నించబడువాడు స్థానికాధికారు లగుట సహజము. వీరిలోను నుదాహరణలుండుట సభయించుట ప్రకృతిసిద్ధము కావున ప్రజా సంఘములోనివారికిని ఉత్తమాధికారులకు జేరి ప్రజా రాంధితములను దెలియబరచుటకు ప్రజాపక్షముకు న్యాయముగలగునట్లు చేయవలసివచ్చినాకొనుటకు మార్గ మేర్పడుచున్నది. కాని ఇది శీఘ్ర గతిని గాని ములభరతిని గాని యలవడునది కాదు. బహుశాలకు ఎందరో ప్రజావాదులు సర్వస్వము నొసాచి పనిచేయవలసి యుండును. అట్లు చేసినను స్థానికాధికారులబలము, వారిశాసనము బట్టియే ని నిబడదు. ఇది కారణముగనే మనస్థానిక పరిపాలనా ముఖ్యముగా లోకముబోధలలో ప్రభుత్వము లింతకాలమును మనకు గుడ్డిలో మేలనునంతవరకైనను దొర్లకలేదు. పట్టణ సంఘములు మనదేశమున మనయాకామిని సమ నొందిరిగా నెలకొనుటకు వీలు వారి పరిపాలనయు నాపట్టణముతోనే పోవుచున్నది. పట్టణ మనన పితవ సచ్చట నే నాదెయో ముఖ్యపురుషుడుగానుండుట సామాన్య జనుగనెడయే యె యున్నది. అందుచేత ప్రజాప్రాతినిధ్యము నెలకొనినను ధనులము స్వల్పవ్యాప్తికలదియై స్థానికాధికారి సర్వాధికారములకు లోపము రాజాలదు. క్రమముగా పట్టణముల నిదర్శనము, నేడు మన

దేశమునందువలె, ఎల్లడలను వ్యాపించి దేశనాయకుల చిత్తములకు హత్తి, తుదకు సర్వప్రజాస్వాతంత్ర్యములను గోరజేయునదియైయున్న తాత్కాలికముగానైనను స్థానికాధికారుల కంతబలవత్తరముగా దోచునది కాదు. అందువలన వారు పట్టణపాలనా సమస్యలలో నీచవ్యాప్తము బౌద్ధార్యమును గను జరచుటకు సిద్ధపడి యుండురు. ఆ కారణమున పట్టణ పాలనా సమస్యలను నుత్తమాధికారు లొక కొంచెము ఉదార కార్యదృష్టితో దీర్చి నానొచింకగలరు. కావుననే శతాబ్దిము మేము మన పట్టణపాలనా విధానమును గుడ్డిలో మెల్ల యని వర్ణించుటకు వీలైనది. ఈ మెల్లయినను గుడ్డితనమును వదలి చాలదూరము రాలేవనుట మన పట్టణ పాలక సంఘముల 1914-15 వ సంవత్సరపు కార్య నివేదనమును దిలకించినయెడల బోధపడగలదు. నగరపాలక సంఘములకు సంబంధించిన సర్వ వ్యాఖ్యానమును నీ వ్యాసమున పాధ్యము గాదు. అంగవిర్ణయమునకు సంబంధించినంతవరకే నేడు వివరింప దలచినారము. నగరపాలక సంఘముల సంఖ్య యొక్కటిచే హెచ్చినది. 1913-14 లో 62 సంఘములుండ 1914-15 లో 63 అయినవి. ఈ సంఘములలో సభ్యులు 1,057 అరు ఉండవచ్చునని మంజూరయి యున్నను ఉన్నవారి సంఖ్య 980. ఇందులో డెబ్బది యాగరు ప్రభుత్వాధికారులు తను పదవులు కారణముగనే నిలచువారై నారు. ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులైనవారు 400 కలరు అనగా మొత్తము ప్రభుత్వపక్షము 476. ప్రజా నిర్వచితులు 504 అరు. ఈ యంతెలను జరుపు వారికి మొత్తము మీద ప్రజా ప్రాతినిధ్య మెంతో యున్నదని తోచజాలదు. ఇంకను మాత్స్యముగా పరిశీలించవలసి యున్నాము. 63 పట్టణపాలక సంఘములలోను 29 డిట ప్రజాప్రతినిధుల సంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. వాల్మీకిప్రజాప్రతినిధిసంఖ్యయు ప్రభుత్వపక్షపు సంఖ్యయు సమానముగా నున్నది. 26ట ప్రభుత్వపక్షమే హెచ్చుగానున్నది. తక్కుంగల వాల్మీకి ప్రజాప్రతినిధులే లేరు ఈయంతెలు చెప్పుకొండెములను ప్రత్యేకించి ప్రాయశసరము లేరు. ప్రభుత్వ మువారికి గల నియమించునధికారములను గూడ 1913-14 లో కంటె నెక్కువగా 1914-15 లో అధికారులనే నియమించుటకు నుపయోగించినారనుట ప్రశ్నము. వైసవత్సరము పరమిబట్టి చేతనవాని కాక ప్రభుత్వమువారిచే ప్రత్యేకముగా నియమితులైన అధికారులు 60 ముండి, కడచిన సంవత్సరము ఈసంఖ్య 105 నకు పెరిగినది. అది నిజముగా విషాదకరస్థితిగా దోచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు కమిషనురుగాక యని కోరుచున్నాము. ఐరోపీయకు కంగ్రెసుండియను సభ్యులసంఖ్య 146 నుండి 130కి తగ్గుట ఒకరికిగా శుభమానకమే కాని 63 నగరపాలక సంఘములలో 53ట వారిశాసనము కావలసివచ్చియుండుట మాత్రము మాకు తృప్తికరముగా కన్పించలేదు. నిర్వచనాధికారము కొంచెమో గొప్పో 63 టిలో 9 నగరపాలక సంఘములకే కలదు వాల్మీకికి నిర్వచనాధికారమైనను గానము. అధ్యక్షుల సంగతి యాలోచించినచో 5 పట్టణపాలక సంఘముల వారుజీతముమీద సభ్యులును తామే నియమించుకొను సభికారము కలిగియుండిరి. 38 పట్టణపాలక సంఘములవారు శారకాధ్యక్షుని నిర్వచించుకొను సభికారము కలిగియుండిరి. తక్కుంగల 20 పట్టణ పాలక సంఘములకును అధ్యక్షులను ప్రభుత్వము వారే నియమించిరి. ఇందులో ఆర్గురు అధికారవర్గమువారు. సంవత్సరాంతమున నాల్గు నగరపాలక సంఘములలో సభ్యత్వ శాసనములు కాలీపడినందున

మూడింట డివిజనలు అధికారులును నొక్కటఉపాధ్యక్షులును అధ్యక్షక కార్యములను నెరవేర్చుచుండిరి అనగా సంవత్సరమున నొకప్పుడు ప్రభుత్వాధికారులు తొమ్మిది నగరపాలక సంఘములను పరిపాలించుచుండిరి యని యర్థముగనున్నది. నిర్వచనాధికారము కలచోటులలో పజల కేమాత్రము జోక్యమున్నచో గమనించుట కర్హము. ఆ పాతములందలి ప్రజాసంఖ్య నూటికి 2.3 వంతున నిర్వచనాధికారము కలవారై యుండిరి. ఈమాత్రపు నిర్వచనాధికారము నైనను ప్రజలు పూర్ణముగా గానున్న బాగుగా నైనను వినియోగించుకొనుటకు వీలుపడలేదు. 163 నిర్వచితశాసనములు కాలీపడగా 81 టికి మాత్రము ఒక్కనికంటె నెక్కువమంది అధ్యక్షులుండిరి. ఆ 81 టికి సభ్యులే లేకపోవుటచేత ప్రభుత్వము వారే నియమించివారు. తక్కుంగల వారికి అధ్యక్షియొక్కడే యగుటచే నాతనిపంటయే వండినది. కాని పోటీ వచ్చినచో మాత్రము నిర్వాచకులు తాహమున కొరవడలేదని ప్రభుత్వమువారే యొప్పుకొనుచున్నారు. ఆ మా శాసనములలోనిజస్వరమున నిర్వాచకుల నూటికి 7.6 వంతునహెచ్చరె సచ్చతులిచ్చినారు. ఈ కౌశ్చిత్తి సర్థము ? ప్రజలకు సగతి యర్థముగనే వారై యెప్పుడును నెడలను తాహముపొంగి రాజకీయ విజ్ఞానము వ్యాపించునని గదా తేలుచున్నది. ఈ దృష్టిచర్యమునుండి యాలోచించినచో నిటీవల మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు చేసిన పని ప్రాస్తద్దృష్టిమై చేసినది యని లోచనావలయు దోచవచ్చును నిర్వాచకులకును అధ్యక్షులకును నొకే యర్హత యుండవలెనని నియమించి నిర్వాచకుల సంఖ్యను తగ్గింపజాచి నారు. ఇది యిప్పటికి ప్రయోగస్థితియందు మాత్రమున్నదని ప్రభుత్వమువారు ప్రాయమువన్ను గావుర విక నెహో యాలస్యము చేయుక దిద్దికొందుగాక యని కోరదగియున్నది. ప్రయోగము గతి ఏమియైనను నిర్వచనాధికారము వైరల్స్ కునుట పరిణామపురేపు గాని సంకుచితమగుట పరిణామపురేపు గాదు. ఇట్టి సంస్కారములు స్థానిక స్వపరిపాలనకు సహకారులు గావు. సాన్ధలసంఖ్య పెరుగక యుండుట, సభ్యులసంఖ్య పెరుగ నిచ్చుట లోనే యల సభావయ మూపురు మంజూరైన సంఖ్యకునుకాక కలసంఖ్య తగ్గుట, ప్రభుత్వాధికారులు పదవివలన నుండువారుడగా నియమించున వ్యయ అధికారులనే యెక్కువ నియమించుధోరణిని ప్రభుత్వమువారు చూపుట, ప్రజా ప్రతినిధులసంఖ్య పూర్ణముగా నిచ్చుట వ్యామయే యుండ హెచ్చుగా నుండు సభ్యులును కూడ ఎక్కి రావయ కుండుట, కొన్నిట ప్రజా ప్రతినిధులనే లేకుండచేయుట, సంస్థలలో వైరోపీయరులము సభికారులము ప్రాబల్యమునుట ఇప్పటికిని అధ్యక్షుల నిర్వచించునధికారము సంఘములన్నిటికినిలేక యుండుట, తొమ్మిది ముగురు అధికారవర్గమువారే అధ్యక్షులుగా నుండుటకు నెడ ముండుట ప్రజలలో నిర్వచనాధికారము బహుస్వల్పసంఖ్యకుల కుండుట మేము వివరింపక విలువుగొనిన ఆధికార పారత్వత్వము లుండుట ఇవియే మనపట్టణపాలనములో గల మహా లోపములు. వీరికి ప్రతికారము చేసినచో స్వల్ప లోపములు తమతెలు తాము సంస్కరింపబడును. అంతవరకును పట్టణపాలక సంఘముల యెడల నైనను నుత్సాహము పుట్టవలయు ననుట స్వాభావికపరిస్థితులకు విరోధము.

జూ బు లు

అంధ్రగ్రంథ భాండాగారసభ.

కార్య.

ఈ సభయొక్క సభ్యుల సంఖ్యను వాడుక కెల్లానాలో తేదీని సమావేశమై చూడసభ మేనెల 12, 13 దలలో గురువారం తీర్మానించి; మహావధి అగ్రాసాధిపతిగా ఎండుటకు ముగ్గురి పెన్నుకొని వరసగా వారిలో నొక్కొక్కరికి బ్రాసి, వారి అగ్రీకరమును తెలియగోరి. (పాటిని క్రిందపైను 0.8-0.8 X : గుండులకి; కథి భుక్తులు కా కలసిన ద్రవ్యమును సమావేశములు కొక ఉపసంఘము నేర్పబడిరి. సభాగ్రాసాధిపతియైన కెల్లానా సమైతింపించి ప్రత్యక్షతరములు రాగానే తెలియజెడమ. ఈ సంకల్పరము గ్రంథాలయ ప్రతినిధులు మహావధిని జయప్రదముగ జరుపుటకు అంధ్రదేశమునందీ ప్రతినిధుల నేతలు కథి విచ్చేసి తోడ్పడవలయునని సభ్యుల సంఖ్యనువారి ప్రార్థన. కథిలో గ్రంథాలయ విషయములం గూర్చి కార్యముల జరుగ నీవృత్తుచువారు, వారిపేర్లను, వ్యాసగీర్తి కలను, పాఠ్యమైనంత స్వీకరణ మాకు తెలుప వారు ప్రార్థించుచున్నాము.

రామకృష్ణరావు, కార్యదర్శి.

II

అయ్యా, రామోవు మేనెలలో "నెల్లూరు" పట్టణమున జరుగ నున్న "తృతీయాంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగార ప్రతినిధుల మహాసభ" కథియందుగ నెన్నుకొనుటకు గొందరిదికల కాంధ్రదేశ ప్రముఖుల గొందరినామముల పేర్కొనిరి. అందఱులు సమర్థులును, విద్యావిధులును, కేకభాషభిమానులును, ఆంధ్ర మాతృక నేపావరాజులునునైయుండిరి. నామట్టుకు "తాళా భిక్షురది" యను వారోక్తిని (ఎరియెనో నోకరియె) భోక నెల్లరనై నేకమైయుండి యెట్లానుటకు సమకాలింపకున్నది. అయినను సభాధికర్యము వహించ వలసినవారిలో యొక్కరే గాన నీనెల్లూరు మహాసభకు జయంతి రామయ్యవంతులుగారి గ్రాసాధిపతిగ నెన్నుకొనిన మిగుల జడయుక్తముగను, శ్రేయోదాయకముగను ఉద్దేశ్యములముగను నుండునేమి యని తోచుచున్నది.

జం. వేం. కరసింహము.

III

గుంటూరు పరితాప శాంతినిలయము

అయ్యా, ఈ పురమున శ్రీలక్ష్మణుడు మోక్షమును, బ్రేరింగు నున్నాడు విషయముల ఏర్పాటుచేయుచున్నాడు. ఈ పాత కాలలలో కొంతమంది హిందూశ్రీలు విద్య కథివించుచు న్నాడు. ఈ సాధ్యాయునిగ నుండవలసిన బ్రేరింగు అయి తీరవలెను. కొంతమంది శ్రీలు ఇక్కడ రిగినవలెను. జరుపుకొనుటకు రా నెవరునున్నట్లు తెలియుచున్నది. అట్టి యెల్లూరును వివారిండుటై ఈ పురమునకొంత మంది శ్రీ విద్యాభిమానులచే నొక విశ్రాంతినిలయము స్థాపించబడనైయున్నది. బి.టి.గారు శ్రీలక్ష్మణుల యొక్కడ ఉచితముగా గృహకరణి చేయుటను. భోజనమునకు భుక్తుల ఎవరికి వారే భరింపవలసియుండును. ఎట్లగునంది విద్యాధిని కచ్చేపక్షమున ఒక సంఘమునిరూప ఏర్పాటుచేయును.

ఈ నిలయములోనుండు శ్రీమయొక్క కవ్వనుభులు అరయుటకు యోగ్యులైన యొకప్పుడవారేయి యెర్పాటు కావలెను. వై సరకులకు తానై విద్య గలదుటకువచ్చువాడుక కొంది విలాసమునకు దరఖాస్తులను బంపగోరుచున్నాడు. మేనేనను.

IV

బాలకృష్ణుల వరివత్సరీక్ష 1916.

పెటగొండ.

అయ్యా, పృథ్వీదేవరాజుపుత్ర భాండాగారమున, వైవర్తిక జలం నెల 30 తేదీ భాషావారము పెటగొండ, కర్ణాటకము, అంధ్రప్రదేశ్, గుర్తి, కల్యాణపురములలో జరుగవలెను.

వరివత్సరీక్ష గట్టి విద్యాధులసంఖ్య 80. వరివత్సరమున నమావేశమున విద్యాధులసంఖ్య 48 కృతార్థులైన వారిని 18. 1 ఎ మల్లారావు. 8 టి. సుకప 14 మి. శ్రీవాస మూర్తి. 8. టి. కంఠిరావు. 51 మి. కె.కల్యాణాచార్య 3 క తరగతి.

17 యమ్. నుబ్బు తల్లికెట్టి 15 టి. మి. రంగచాన్డ. 21 క. వాగభూషణరావు. 28. మి. రామరావు. 28 మి. కంఠరావు 37 మి. నుబ్బురాజుతల్లి 45 మి. వెంకటరావు 2 క తరగతి.

49. మి. నుబ్బురావు. 51 మి. టి. రామసింగ 57 క. లక్ష్మీవరసన్. 58 మి. యమ్. వెంకటరావు: 18 అక్కర వారాయణశాస్త్రి 60 మి. టి. రామ 1 క తరగతి. రామోవు మామిడి నీ గాగ్రమున జరుగవలెను ద్వితీయ సంవత్సరీక్షన సమయమున కృతార్థులైన వారిలో నుత్తము నీకి బంగారు పతకమును, రిక్కినవారలకు విజయము చక్కని గ్రంథములను ఈయించును. గ్రంథముల నామములను, వారి కోర్కెన దినమును, మున్నుంచి తెలుపవలెను. టి. కృష్ణమూర్తి.

V

అంధ్ర మహాసభ.

అయ్యా! ఆంధ్ర మహాసభ ఆంధ్రదేశమునకుల కొరతగిన్న యీ దీక్కుటై పుట్టిందిగా! ఆంధ్రదేశము అన్నింటోలొలు పరిశ్రమలనును సమగ్రముగా కల్పించిందాదేశమునందే మిక్కిలి తెలుకబడియున్నది. పరిశ్రమలను వివరించు ప్రజలుబోధించి వానియందు అభివృద్ధిపరచునీ భారమువిధ్యాధికులపైవెన్నుది. వియెకరికము ఆంధ్రదేశమునదే యుటకు నీలకలగో ఏయని ర్వాణమునకు అక్కరదార్థములు ఆంధ్రదేశమున నెక్కడ గలవో ఏ ప్రాంతమున నేయెకరికము స్థాపించిన లాభకరము గనుండునో తలచునపుడు బోధించిన ప్రజలు ఆయాకర్మా గార నిర్వాణములను ఉత్సాహము మాతకపోయి. విద్యుత్తు మరలయుండు వలెనే యితర యంత్రముల యందు గూడ లాభము మెచ్చుగాకవచ్చును నచ్చుక మెచ్చుయెడల ఇతర యంత్ర కాలమునందే తెలుకదేశమున తలచుకల పోవు. క్రమం కట్టి వ్యాపారములందు నచ్చుకము తోచుటనైని దగ్గుమున కేదై నొక కర్మాగారము విద్యాధికులంతాకూడి యెక్కురది లాభముచేసి మాది తెలుకరర్తకుల నీవైపుకు ఆకర్షించవలెను. అంతవా తెలుగునీయలో పారిశ్రామిక వ్యాపార మింతలో అభివృద్ధి నొందవలెను. తెలుగుదేశమున మారకకర్మము ముదయించి క్రొత్తలో కొన్ని యంత్రకాల లక్కడక్కడ నేకనో బయలుపడలి అంతలో దగ్గుము చాలో నిర్వాహకర్యము నరిగారో అంతరించినది. వరుగుది విద్యాధులకు సంబంధమున్న యంత్రాలయమున కట్టి యంతరాయములు రావలెవు కాన నిట్టిపుట్టి నేని కొనసాగక పోడు. కావున ఆంధ్రమహాసభలంతా ఆలోచించి ఆంధ్రదేశ మున కంతకు సంబంధించుదిగా ఒక యంత్రకాలకు నెల కొల్పి మన తెలుగురర్తకులకు వైపులకు సాగము వాపించుటగాక యని కోరుచున్నాము.

VI

జాతీయతేదీదములు.

అయ్యా, నెల్లూరునందు వేంకటేశ్వరులగారు రామకృష్ణ పరమ హంస జీవితమునుగురించి ఉపన్యసించు వారిచరణభేదములు అంగీకరము కాకున నడిచియున్నట్లు తలెక్కులలో ముద్రింపబడినది. పశ్చాద్దేశములయందు నుక మొకటి యైనను క్రైస్తవ మతమునకుద ప్రాబునైట్లు కొమకు తెలియజ్జులు పూర్వంబు నులు, ప్రెసిటిటేయనును నీయనులు గ్రీకు క్రైస్తవులు ఆర్య నియమముల నున్నకు భేదములున్నది. మహాత్ముడియ మతము లోను నున్నది, మయ్యలు అని యెందు తెగలు గనబడుచు న్నది. ఇట్లు ప్రతి మతములోను జాతిభేదములు యెర్పడియుం డ మనలో కొందరు సంఘసంస్కరణకర్త లనుపించుకొన కలయునని తలచుట తమయందుకు చాలా చింతకరము నున్నది. హిందూమతములో జాతిభేదములు అనవలసినవైపు వారందరును, వారు ఆస్పదక పురాణములను రచించిన వ్యాసులకన్నను, ధర్మకావ్యము నేర్పరిచిన మనవుకావైయు, కన్నున, నుక సంస్థాపనలయిన, కంఠర, వామానజ మధ్యా

చాక్యలకన్నను యిద్ది కాలులో తెలియజ్జునీ. మనభూగ్రంథ వరివత్సరము లేకపోవుటచేతనే ఇట్లెన్నె యు పుట్టుచున్నది. 10 క తేదీని వారే పరమహంస జీవితమున పరీక్షించు జీవితమునకు బోల్చియున్నాడు. పరీక్షించువారు జాతిభేదములు మాత్రమే చెప్పియుట భాగవతమున యేకద్యమునందును చెప్పబడియుండలేదు. పరమహంస జీవితము, రామదాసు, కులదాసు మొదలగు భక్తులలో నేయకాదేగాని భాగవత తాగ్రంథులకు గ్రమ్మనుటచేత నరహిట్టుటకు ఏలాటికారణములు కలవకుండుటతమ.

అయినను పుట్టివాడిగా ఇచ్చి పుణ్యమునోనే జీవము చేయును ఆదిగ్రంథముల స్మరణమునా తెలియనికొంతరు దీనిని అమోచించుట అక్కరకరమయినది కాదని అనకొన కచ్చునేగాని ఇంతమాత్రముచేత మరేభేదములు అనవలసినది యెప్పుటిని రివహాడు.

ఎ. వి. కల్టాభిరామయ్య.

VII

కొచ్చియ సంఘము.

అయ్యా, కర్ణాటక భిక్షు ప్రయత్నములు. కొచ్చియ, దివాను కి. దేబూర్. భోయగారు మోడవుడు. కలకత్తా వారి కర్తవ్యసారముగ కొచ్చియ మహాసభ వ్యవహార కథియల మార్కురలె నని మాయచున్నాడు. ఇంత తాళుగ నే వ్యవహారకాళమునకు బోయజ్జు కానింపెను. మన చెన్నపురి వ్యవహార కాలము భోకగారి కథియల గనుంపెదకు గా. ఇంతకురకు విద్యాధికులెక్కురకు వ్యవహార కృత్రియండు బ్రేకరింపినవారే కాదు. ఎక్కడైను బ్రేకరించిన వర్తకాతీయులకు కారణములే వారేయి వ్యవహారముందు బయలెంచు కాణాంకున్నాడు. గతర్న మెంటువారు వారి రాజనీతిచే నీకె సహాయముసంగకుండుట యట్లుండ మోడవులకు మన తనానీరే వార్డు దీప్తి కల్పకరలే నీని నీచముగ జూచుచున్నార. విద్యాధికులెక్కురకు వ్యవహారమునకు నుంకరి పోయిగానిని ముడియెల్లు గానకొ వారి తారతమ్యము గానింపవ. కలకత్తా వ్యవహారములే. ఇదియేమనకే హిసనీరీకారము. విద్యాధికులు వ్యవహారము నింత నీచముగ జూచునపుడు, ప్రధీయం దైవ వ్యవహార కృత్రియండు బ్రేకరింపిన వారి కట్టి గొరము మాపించునది! కాని ఒకరహమింకలసిన యంతరము లేదు. భూమిని సమృద్ధిగా దగ్గుకొనుట భయపడవలసిన యంతరము లేదు. ఏది రూపుములకు నై యిది యెట్టి యు ద్యోగికై నను మహారాజరాజ్, యను గౌరవమునకావెన. ఏడు రూపుములు సంపాదించుకట్టి పోలికు జవానున ఆఫీసర్ అయిండుచున్నాడు. వ్యవసంద వ్యవహార నెల్ల కథ్యత్తమైన యీ వ్యవహార కృత్రియండు మోడవులచేత తమ యాత్మగౌరవమును గాపాడుకొందుర గా.

వ్యవహారములలో నెక్కడభాగము మాడ్చును. వాడు మాంసాదులకు భుజించువారు. ఇచ్చియ "లైక్ ప్రాక్" అవలను గొట్టెలు నేకలు కొప్పు పండు మొదలగునది వారి వ్యవహారమునకు సంబంధించినవియై యున్నవి. వారి కల్పిద్ధి కలదుమార్గములు మాపించుటయు వ్యవహారకాళువారి పరియై యున్నది. ఇంగ్లాండుదేశమున మర్కయలు కడమును కూడ విచారణ వ్యవహారకాళువారికే యైయున్నది. వరకుతి సంఘములకు వ్యవహార కాలమునకుల పామివ్య సంబంధ మధికమగుచుండుట యెల్లరకు విదితము. బినిగురించి భోకగా రాలోచించుటయు నుండుననుగాక రోచను.

వెన్నెలకంటి అప్పారావు.

మాండలేకను:—మాండలే. వరమున 17 గురి మొక కేసుచేయబడినది. ఈ కేసులో మధ్యాంముగానున్న వారిద్దరు కలకత్తానందీ రాండున ఈ కేసుకు క్రత్యేక వ్యాపక పానమువారు ఈ నెల 13 క తేదీ సోమవారమువారికి వాయిదా చేసిరి.

మోటారు సర్వీస్ బండ్లు

10, 14 మనములు కూర్చుండి కెల్ల బండ్లు మొటా అమృతమునకు తయారుగా నున్నది. ధరలు మొదలైతే వారి ఈ కేంద నడవారించువారికి ప్రాయము:— గ్యాలి అందు కో., 149 బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, M.

విరోధా మహా సంగ్రామము

వెర్దనుయొద్ద జర్జనుల ప్రయత్నములు మరల విఫలమగుట

జర్జనులైన నికు లభికముగ నప్తమగుట—మిత్రమండలి విజయమునకు ముఖ్యము

జర్జనులు రుమేనియనుల నొత్తిడిచేయుట—కడపటి విజ్ఞాపి

జర్జనులు పోర్చుగీసువారివారి యుద్ధమును ప్రకటించుట.

బోనరలూగారి ప్రసంగము

లండను మార్చి 10:— పార్లమెంటు బిల్లుల సభయందు శ్రీ బిడినమున హ్యూనుగారికి మిత్రమండలిని చేయుచున్నది అధినికేశములు యుద్ధకార్య విషయమున విశేషముగ సహాయము చేసిరి. కాన యుద్ధానంతరమున మిత్రదేశాధినికేశముల సంబంధములలో ముందుగా కలుగవలయును. ప్రస్తుత యుద్ధమునండి గట్టి పునాదిగల సామ్రాజ్యమునకు వెలువడజేయుటయే మన తలంపు. ఇందువిషయమై అధినికేశములను నూచుముల మిత్రదేశమువారు ప్రతిభూత్యముగ ప్రకటించుట అని బోనరలూగారు పలికిరి.

యుద్ధమునకు తాము హృదయ పూర్వక సహాయము నొసగుచుంటి మనియు సంత్రాస్తి విజయము చేయవలెననియు తులకమునకు లేదనియు, ఎంత వ్యయమియ్యవలెనను జర్జనుల దేశమును పూర్తిగ నడగింప యత్నింపవలయుననియు హ్యూనుగారు ప్రకటించుకొనిరి.

ఇంగ్లాండు

అధినికేశముల సహాయకార్యదర్శి.

లండను మార్చి 11 — నల్లార్జి ఫిడ్డెనుగారియుద్ధోగమున భూయము చేయుచున్నది

ఆముధాగారములలో పనిచేయుచుండిన

బ్రహ్మచారులు.

లండను మార్చి 10:— వీరిల సైన్యముతో జేర్చు ప్రశ్నమును హ్యూనుగారు దీర్ఘాలోచనము చేయుచుండిరిని తెల్పింట్లు గారు తెలియజేసిరి.

వివాహితుల సైన్యముల జేరబిలుచుట.

లండను మార్చి 11:— 27 సంవత్సరములకు క్షణముండి 35 సంవత్సరములకు మొదటియు నయిదుగల వివాహితులకు సైన్యమున జేరబిలుచుటరాజు 17వ తేదీని నియమము.

ఆంగ్లేయుల యుద్ధేతర కృజానప్తము

లండను మార్చి 10:— ఫిరంగులు కాల్చుచుండుటలన 49 మంది పురుషులు, 81 గురు స్త్రీలు, 33 పిల్లలుచనిపోయిరి. నిమానదారులనలన 127 గురు పురుషులు, 92 మంది స్త్రీలు, 51 పిల్లలుచనిపోయిరి. ఓడలు మంకురుటచే 2750 మంది యువకులను అని ఆస్కీయకు మంత్రిగారు తెలియజేసిరి.

దిగుమతి నిరోధనము.

లండను మార్చి 10:— వివిధ చేయబడిన ఫలములను విదేశములకు దిగుమతి చేసికొన గూడదను ప్రకటనమున రాజు చే సంకల్పముచేసిరి.

నవ పెర్వి వైక్కుగారు.

లండను మార్చి 11:— వీరికి తెంపారరి బ్రీడియతు జనవి యుగమున ప్రచురింపబడెను.

మొం చెప్పబడత్రక నొక దానిపై అమెరికా చేయుచు దావా చేయుట.

లండను మార్చి 10:— మూడు అమెరికా దేశ ప్రాంతి ప్రభుత్వ కార్యంతాత్మకు. ప్రాంతిలో ఆంగ్లకవి లండనులో ప్రెంచిగారి గృహమున నతడు ప్రాంతి ప్రభుత్వమున యుండినను. ప్రాంతి గారి కలన మున్నులు అనేటికి అమెరికాకు పోయి యున్నది జర్జనుల రాయబారి కవుంటు నని కలిగించెనని మొం చెప్పబడత్రక యొకటి ప్రాంతి మూడు గారు మానవ్యపు దావా నా ప్రతిక

త్రై దాఖలు చేసిరి. “మూడు గారు విశేష కండితులు. ప్రమాదమున కశయమునక వీరు నెలల తరబడి యుద్ధంగమున మనకు చిరకాల సేవ నొసరించిరి. నాయొక్క యుద్ధరహస్యములు వీరి కెంతమాత్రమున తెలియవని ప్రాంతి కృత్యపు సాత్వమిచ్చున కతిక మూడు గారిని త్రిమాత్రమున దేవుడు ఇతలెగలవారిని రాజీనామా అయ్యెను.

నెల్లూరు నౌక.

లండను మార్చి 11:— ఈనాళ్లలో రెండవగదిలో గూడ మంటలు కనబడినను, నౌకలో నుండువారు సుఖము నింకను దింతు చున్నారు.

రైలుబండి మంచులో చిక్కుకొనుట.

లండను మార్చి 10:— హైపీకు రైల్వేలో నౌక రైలు బండి మంచులో ఈ నెల 7 వ తేది మంగళవారము నాడు చిక్కు కొనిపోయినది. పనివాంఛి మంచును తగ్గి దారి చేయు చున్నారు.

పోరనక్కరలేని సేన.

లండను మార్చి 11:— సైన్యమున చేరినవ కొందరు పొరనిసొంగుట తమకు అంతరాయమునంబంధములగు అటంకములు కలవని చెప్పి సైనిక కార్యములలో దంబడిరి గాని ఇట్టివారలనందర యుద్ధేతర కార్యములనుండునియోగించుట కొక ప్రత్యేక సేన క్రింద నేర్పాటుచేయుదురు. న్యాయస్థానముల ద్వారా ఇట్టి సైన్యములలో నైవారు చేర్చబడుదురు. కండికముల దివ్యులు, కేవలము బాతిపెట్టుటయున్న గు కార్యములు వీరి కప్పగింపబడును.

సర్ ప్రాక్ జేమ్సుగారు.

లండను మార్చి 10:— వీరు ముఖ్యోత్సాహాధిపే వాధకుడుండిరి. ఇదివరలో నొక సారి శత్రుచిక్కిన చేయబడెను. రెండవసారి నుండి నిట్టి చిక్కిన చేయబడెను అగత్యముని తోచినది.

ప్రాస్తు

పరాసువారి నౌకలు ముంపుబడుట.

లండను మార్చి 10 — విల్లిమహేష అను పరాసువారి నౌక ముంపుబడెను. ఇరువురు ప్రాంతముల నాసిరి.

హేషు మార్చి 11:— లూడినాన్ అను నౌక ముంపుబడెను. ఓడలోని వారందరు కాపాడబడిరి.

పరాసునైకుల యుద్ధాపేక్ష.

హేషు మార్చి 10:— పరాసు నైకులు శత్రువుల దలచడ నత్యంతముతో నున్నారు. వీరినాప నైకులొక్కరులకు వశముగా నున్నది. నైకులందరికైనా పుకొరలు చెల్లి అగత్యములు చిక్కుచునేయున్నవి. ఇటీవలనే కాళోజ అరణ్యమున నిట్టి యగత్యము చిక్కినది. ప్రాంతి సైనికులొక గుట్టును మాత్రమే కాగ్రమించుకొనియుండిరి. జర్జనుల సైన్యము ముందుకు వచ్చుచుండిరి. శత్రుసైన్య గమనించే పరాసు సేన లేకాటలగుటకు సిద్ధమయ్యెను. అట్టి తరుణమున ఇరు సేనలకు యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. జర్జనీయులు అధిక సంఖ్యాముల పెల్లలు చేయుచుండినను చింత నప్తములతో పరాసు సేనలు ముందుకు నడచినవి. అరణ్యమున బాహు బాహిని జరిగిన ఘోర యుద్ధమున పరాసు సేనలకు యుద్ధజీవిత్యమునొచ్చెనని చెప్పబడుచున్నది. కండికములొ మరుగుచేయబడియుండిన మరఫిరిగి వెనుకటగు 20 మంది బయలుపడి వారి నదిర కాటమున సమీపించి అటనటుభటులనంతమొందిరి. అనంతరమున అరణ్యమునండి జర్జనీయులు తొలిచేయబడిరి. తమఫిరిగులనుండి జర్జనీయుల యుద్ధము ప్రాస్తుని కొంతకాలము గురియించి సాయంకాలమున రిజన్య

సేనలతో మట్టడించిరి. రాత్రియంతయు యుద్ధము జరిగినది. అరణ్యమునందు పరాసువారికిందనే యున్నది. వాళ్ళుగారి మహాన గూడ నిట్లే పరాసు సేనలు విజయమునందినవి.

పరాసు ఇటలీ దేశములవారి సంధి కరము.

లండను మార్చి 12 — పరాసు ఇటలీ దేశములవారు సంధి ప్రయత్నమున సంకల్పములను చేసిరి. ఆ సంధి వరకులనుబట్టి మొరాకో దేశమునందలి పరాసు భాగమునకుల స్వాతంత్ర్యములను కేకకములను ఇటలీవారు వదలుకొనిరి.

వెర్దను యుద్ధము.

పారిసు మార్చి 12:— వెర్దను యుద్ధ పరాసు సేనా పౌర్వ భాగములను జర్జనులు మరల తలపడి విఫలమైరి. వాళ్ళుకు తూర్పున జర్జనులు దూరముగ నున్న కొన్ని యిండ్ల నాక్రమించునంతలో పరాసువారి ఫిరంగులు వారిని కొండచరియలలో వివాళన మొందించెను. శత్రువులు క్రమము దప్ప వుండ ఫిరంగులను తొల్పుటగూడ చచ్చబడినది. కొత్తసరుకులను పుష్పి ర్వాణ సాధనములను వారికి కావలసియున్నవని దీని కలన స్పష్టమగుచున్నది. పరాసువారి ఫిరంగుల అత్యుత్సాహము శత్రులననే శత్రువులలో హెచ్చుచుండి మృతినొందుటకు కారణమైరి. శత్రువులు ముందుకు రావాలక పోవుటకు గూడ నదియే కారణము. శత్రుసేనలో చాలమందిని సంహరించుటయే మిత్రమండలివారి విజయమునకు గట్టిసాధనము.

ఫిబ్రవరి నెలలో 11 శత్రునిమానములను జర్జనులు నెల గూర్చిరి. పరాసువారివిమానములు 6 మాత్రమే నప్తమైనవి. వానిలో 2 యుద్ధములనను 4 యంత్రములు చెడుటలనను నప్తమైనవి.

ఆంగ్లేయుల ప్రకటనము.

లండను మార్చి 11:— కార్మికబిడ్డ శత్రువుల ఇనప దారి ముఖముపై నిన్నటిదినమున 31 విమానము దాడిచెడిది మరతీతముగ నిలుసేరను. ఈదాడినకు శత్రువుల కధికనప్తము గలిగినదని నమ్ముచుచున్నది. గతరాత్రియున మన విమాన మొకటియు శత్రునిమానమొకటియు టూర్చి పరిసరమున పోరాడుకొనినవి. శత్రునిమానము నెలగుల్పబడెను. హోహాను కాలరను ప్రదేశపరిసరమునందు మాగనుల గోతులను రెంటిని శత్రువులు బాంబులతో మట్టడించి ముచే నోడించ బడిరి. హోహాను జాల్లరును లోను పరిసరములయందును, క్వింకెడ ఫాక్సిసాట్టులకు నడుమను సేమ బలముగు ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగినది. ఫాక్సిసాట్టులకు తర్రమున మన ఫిరంగులు శత్రువులనుండుగని గోతి నొకదానిని భ్వంసము గావించినవని ప్రచురింపబడెను.

శత్రుఫిల్లు యుద్ధములు ముందగించుట

హేషు మార్చి 12:— మూడునది ఎడమగట్టున నుండు శత్రుశక్తిస్సులతీవ్రత మందగించినది. తూర్పుగట్టున ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. దోనామాంటు పరిసరమున ఫిరంగు లతితీవ్రతముగ గాల్చబడినవి. ఈ రంగమున ఇకర కృత్యములలోను వోషులలోను శత్రు ఫిరంగిదళముల వేగము తగ్గినది. యుద్ధరంగమున నెక్కడను శత్రువదాటులు మట్టడించుట జరుగుటలేదు. వ్యర్థపు మట్టములయందు జర్జనీయుల హృదయదారులగు నప్తములు కలిగినవని ఇంకను తెలియజచ్చుచున్నది. శుక్రవారమునాడు దోనామాంటు గ్రామపక్కను భాగమున జర్జను సేనలకు కలిగిన నప్తము లింతింతయని చెప్పట కలదిగాదు. వీరి సర్వము మూడు మట్టములలోనాడు లేన సైనికులతో ప్రదేశమునొండెను. మాత్రమే నట్టియు గాయకడి నట్టియు సైనికుల నట్టెనదని మిగిలిన శత్రుసైన్యభాగములు పారిపోయెను.

జర్జనీయుల నప్తములు

లండను మార్చి 10:— ఈనెల 1-వ తేదీని బుడాపెట్టు విశేషము మార్చింగుపొన్తుపత్రిక కిటుల తెలియజేసెను. ఇటలీవచ్చిన తంతివా న్నమట్టివాడ వెర్దనునకును కంటికినకురమున కలుగబోవునప్తములకంటె అధికనప్తములు జర్జనీయులకు కలిగినట్లు తెలుచున్నది. 35 కోటిమిటల్ల రంగమున జర్జనీయులు 250,000 సైన్యము నుపయోగించిరి. 50,000 సైన్యము నిలువలోనుండెను. యుద్ధారంభస్థితిలో శత్రు సైన్యము 20,000 మందిచంపుచుండిరి. అధికము 50 శేల సైన్యము గాయపడెను.

పోకరువిమానము నేలగూల్పుట.

దోనామాంటు ప్రదేశమున పోకరాను విమానము ఫాల్గుణ విమానము నేలగూల్పును. శత్రువిమానము చుండును శత్రునైవ్య కంత్తలనుచుబడినది.

వెర్దును సమరము.

పరాను విమానవిజయములు.

పేరిను, మార్చి 10.—పెమ్మచోట్ల పరానువిమానములు శత్రువులతో పోరాడి జయించినవి. పోరాటములలో ముప్పాతిక మూడుపాళ్లు జర్మను వైద్యులకులవైనవి జరిగినవి. 15 జర్మను విమానములకు ధ్వంసమొనరించబడినవి. మరి 10 విమానములు శత్రుసేవలలో గ్రుంతుచుండ వారితిమి. పెంపెల్లలో పోకరు మున్నగువిమానములు రెండును వెర్దునయొద్ద మూడువిమానములును బడినవని ప్రచురించబడినది.

జర్మనీయుల వర్తనపు పరిత్యాగములు.

పేరిను, మార్చి 10.—జర్మనీయులు మరల తమ యత్నములనుపారంభించిరి. అన్యధ్యక్షముతో పీఠ మానేసినను గల వడుచు అధిక కష్టముల బడయుచుండిరి గాని ఒక్క అడుగు మేరవైనను సంపాదించబడుచున్నది. ఫ్రెంచిసేనలు బోయిగు కాల్పులలో యుండునట్లు బోవుచున్నది. తెలివోర్దుయొద్దనుండు జర్మనువలల మీ సేనల శాపబాటుచున్నది. దోనామాంటు వాళ్ళుచేతకానులలో పెమ్మ జర్మనుసేనలు మూడుకిలోమీటర్ల ప్రదేశమునై ముట్టడుల కలిపినవి. శత్రువైద్యులనుమలను మాఫిరంగులు ధ్వంసముగావించెను. సాయంకాలమున నుంచు సరియుటచే వైద్యసంహారము ఆపుచేయుబడినది ప్రచురించబడినది.

విశాలయుద్ధరంగమున సంకులసమరము

పేరిను మార్చి 11.—ఎల్లను ట్రాన్సును శత్రుసేనలు చాలకాలమువరకు ఫిరంగులగాల్పి బిల్లిబోయినుండి చుట్టుదిరిగి వచ్చిబోయిడి బుట్టినుకొద్దనుండుమాస్థానమును ముట్టడించినవి. శత్రుసేనలు అరణ్యములలో కొంతభాగ. మాళిమించుకొనినవి. గాని మేము వానితో పోరాడి యా స్థలమునుండి వానిని అచిరకాలముననే వెదలించితిమి. మూర్ఖునుండికి వచ్చియున్న తెల్లికొల్ల చాచాకొల్ల కొద్దనున దరినుండి మా కందకముల వై జర్మనీయులు రా త్రి భాగము న గ వి సి రి. తరువాతమేమి జరుగుచున్నది ప్రతిమట్టియులమున రాకపోకల కందకములలో జొచ్చుకొనిన జర్మనీయులు దానినుండి తొలగవలసివచ్చెను.

మూర్ఖునుండికి తూర్పున వాళ్ళుగ్రామమునకును పోర్దు వాళ్ళుగుట్టకును నడుచు రాత్రియంతయు ఎడతెగక ఫిరంగులు కాల్పుబడినది. పొడువదిన గ్రామమువై శత్రు వచాతులు కలుసార్లు గవినీరి. గాగ్రుముయొక్క తూర్పుభాగముననుండు కొన్నిగృహములనుశత్రువులుబట్టుకొనిరి. గాని పశ్చిమభాగమున తయు మా నకమైయున్నది. దీనినిగూడ వశ మొనరించుకొన యత్నించిరి; గాని వారి యత్నములు ఫలించినవి కావు. వాళ్ళు గుట్టవై పలుసార్లు ముట్టడి యొనరించిరి. తక్కువలయుగ పోర్దు ములయందు కాలిడగలిగిరి. గాని దుర్గమునకు ముందునందు ముంద్రకంచెలను మా ఫిరంగుల తీవ్రతవలన చేరబాలైరి.

ఏన్ను ముత్యమును బిల్లిలో తీవ్రతఫిష్టిదళయద్ధము జరుగుచున్నది. లాఝునులలో ఫిరంగిదళము ఎదురైన మెనిలు యొద్దనుండు శత్రుస్థానమును కష్టమందించెనని ప్రచురించబడినది.

జర్మనీయుల కల్పన

పేరిను మార్చి 10.—వెర్దునయొద్ద పరానువారు జర్మనులను తలవడుట పారంభించిరి జర్మనీయులు కల్పనయొనర్చి దాని వ్యాపింపజేయుచుండిరి యావోయ్యము ప్రచురించిరి.

శత్రువులముట్టడుల పెక్కిటి నాపివేయుట.

పేరిను మార్చి 11.—మూర్ఖునుపశ్చిమభాగమునలో జంతయు ఫిరంగులు కాల్పుబడినది. ఇటు శత్రువులు కాల్పు అరణ్యమున నుండు మాస్థానముల దాకిరి. శత్రువులముట్టడుల నియు తొలగ గొట్టి పడినవి. వారల కధికమగు నష్టములనుం భవించెను. నష్టములను ఆకాభంగమునకుగడింకజర్మనీయులు కడసారిముట్టడి యొనరించి కాల్పు అరణ్యమున కొంతభాగ మాళిమించిరి. ఈభాగమున కిద తేదీని మేము మరలదీసికొంటి మి మూర్ఖునుండికి తూర్పుననుండు జర్మనీసేనలు దోనామాంటు గాగ్రుపశ్చిమభాగముననుండు మాకందకములను రెండుసార్లు ఎదురించి మాళిఫిష్టులయన్నికి తాళబాలక జయకటమరలిరి. వాళ్ళుగాగ్రుమవై శత్రువులు ముట్టడింప యత్ని పడుచుండిరి.

మాఫిరంగిదళములు వీరియుద్ధముల వాత్తుజేరిన వి. వాళ్ళు దుర్గమునకువరసరమునపోరాటములలో జర్మనీయులు గురువారము వా దధికనష్టములు జేరిరిని స్పష్ట మయినది. వోర రుహా శత్రుశత్రుఫిష్టిదళముల తీవ్రత విశేషముగ నున్నది. మా ఫిరంగులు వాటి తీవ్రత నడచుచున్నవి. పెంటు నీ హెలయొద్ద జర్మనీయులు మూర్ఖునదిలో ముందుగనుల్లి జేసిరి. ఈమందు గనులు పెంటునే నడిచుండి పరానువారు తీసివేసిరి. లాఝునులలో శత్రుస్థానముల తాము ధ్వంస మొనరించితిమి పరాను వారు పశ్చిమించిరి.

జనరలు గెలిచిగారు.

పేరిను, మార్చి 11.—జనరలుగెలిచి గారస్థులైయున్నార.

రమ్యావారు మరల పట్టుకొనుట.

పెట్రాగ్రాదు మార్చి 11.—మరితీతనుగు జలభాగము నందు రిజరే యున్నది. రమ్యా వారు ప్రెలిహండు వై కేసు టలో వారికి రిజరే ప్రధాన సాకాస్థానము కాగలదు. రమ్యా వారు ప్రెలిహండుకు (40 కెరెట్టు) నుమారు 27 మైళ్ల మా రమాన నున్నార.

రమ్యావారి ప్రకటనము.

పెట్రాగ్రాదు మార్చి 11.—ఈత్రవై ప్రెలిహండు సాకాస్థానమునకువచ్చిన శత్రువులు బలమగు సేనలతో ముట్టడిపలి పిరి. మేము వారల తమకటకాట్టితిమి. వారికి చాలకష్టమును కలిగించితిమిని రమ్యావారు ప్రచురించబడినది.

ఇటలీ ఇటలీవారి ప్రకటనము.

కోను మార్చి 12.—కొండలలో నుండు వెర్దునును పానానామును విరిగిపడుటవలనను నమధ్యమిడుండు అధిక కర్మమువలనను పెమ్మ-తావులలో ఇటలీవారు శత్రువులను తల పడుట కధ్యంతరము కలిగినది. అందువలన శత్రువులు తమసేనలను కందకములలోనికి పంపగలిగిరి. ఇటలీవా రాకందకముల వైని ఫిరంగులను కాల్పిరి.

ఆఫ్రికా తూర్పుఆఫ్రికా యుద్ధము.

లండను మార్చి 10.—నిన్నటిదినమున చాలానే ఆఫ్రి మించిరి. ఆనంతరమున జనరలు పెంటునగాని సేనలు టుటూకు పోయినవి. ఈప్రదేశమున శత్రువులు విడిచియుండిరి. ఒకవర ఫిరంగిలో కొండరు జర్మనీయులు జనరలు చెరిగడగారికి లొంగిపోయిరి. పెంటునెటరాటావారిమించు కొంటిమి. పెట్రావై జనరలుటిఫెగుగారి వైనితలు ఫిరంగుల గాల్పి ఆఫ్రికేశమువారిమించుకొనిరి. యుద్ధమింతకు జరుగుచున్నదని జనరలు స్పట్టుగారియొద్దనుండి రిపోర్టు వచ్చినదని యుద్ధకార్యాలమునువాద ప్రచురించిరి.

పారశీకము జర్మనీయులు ఇస్సహానును విడచుట.

పెట్రాగ్రాదు, మార్చి 12.—జర్మనీయులు ఇస్సహానును విడచుచున్నారు. మెర్మనును శాక్రమించుట వలన అన్ని తె గల పారశీకము లొంగిరి. టుటూదార్లకు జర్మనీయులమచ్చుట విషయమై రాయబారములు జరుగుచున్నవి.

ఈజిప్టు ఈజిప్టు దేశరక్షణము.

లండను మార్చి 10.—ఈజిప్టుదేశసంరక్షణదాత్రు గ్రాత్రగా చేయుచున ఏర్పాటులన్నియును పూర్తియైనవి. అవి నూతనకాళువయొద్ద మాత్రమే గాక ఎదారిలో చాల వరకును గూడ చేయబడినవి. తురుష్కులు ఈజిప్టువై సేనల నుండుటకుగల యాటంకముల నన్నిటిని తొలగింపజాలినను వారు యుద్ధమునవై నలేక రక్షణస్థానములనుచేదీయప్రయత్నమున తృప్తచేరైన మదీయు నా రకుదురని విశేషివానెను.

పోర్చుగలు జాతీయయంత్రము

లిస్బను మార్చి 12.—ప్రధానమంత్రిగారి పరిశిష్టాదన మువై జాతీయయంత్రి వర్గము సేర్పరవ కొంగ్రెసువారం గిరందిరి.

పోర్చుగలు దేశస్థితి.

లిస్బను మార్చి 12.—అంగ్లాదేశమువారి ఎరుకతో జర్మను సౌకల్యం వశపరచుకొనుట జరిగిరి. అంగ్లాదేశమువారు మనతో మైత్రినంగీకరించుచు వ్రాసినది పోర్చుగలు రాజ్యాంగ సభలో విశేషమంత్రి నడిచెను.

పోర్చుగలు, జర్మని యుద్ధము ప్రకటించుట.

లెస్బను మార్చి 10.—పోర్చుగలు తమ శత్రు వత్తము లొనగిన జర్మనీయులు తలచు చుండినవి అధికారులు ప్రచు రించిరి.

యుద్ధప్రకటనము. మొజామ్ బిట్టు ద్వారా అంగ్లాయులకు బోనిమచ్చుట మిత్రులనుండి ఫిరంగులు మాన్పును వానిని గొనుట, జర్మను సౌకల్యముబట్టుకొనుట మున్నగుకార్యముల సోపర్న తటస్థముల పోర్చుగలు వా రతిక్రమించిరని ప్రకటనమున తెలియ జేయు బడినది. పోర్చుగలు వారు తక్కిన విషయముల కన్న అంగ్లా దేశ సహాయమునకే ప్రాధాన్యమిచ్చుచుండిట్లు ఈ ప్రకటనము వలన స్పష్టమగు చున్నది.

జర్మని కలోనులో గలభా.

అన్యూటెర్డామ. మార్చి 12.—వెర్దునయొద్ద జర్మనీయులకు కలిగిన నష్టముల మూలమున 7 కేదీని కలోనులో సోక గొప్ప సంక్షోభము సంభవించెను. స్టేషనులో రైలుదిగుట యందు ప్రయాణికులు నిరోధింపబడిరి. ప్రజల ముగ్ధతను నడువ దీగులతో ఫిరంగులు నిలువబడినవి తెలియబర్చినదని తెలి గాగ్రే కలిగి వాగి నెను.

కలోనులోని యాచారము

లండను మార్చి 12.—కలోను దిగుగపోవు కటకతక సౌకలిక కావబడును. తటస్థముల కలోనునగరములోనికి రాని మచ్చుట లేదు. వీరు మాడ ను ద్వమించిన వారలు పురమాకలకు డివోగిగుచే రప్పించబడుదును. నూతనాగంత బలును పురమునుండి వచ్చివానును పురమువెలుపలనే నుచ్చ టించు కొనవలయునుగాని ప్రాత్రగవచ్చిరటస్థముల క్షురము లొనికి రానిచ్చుటలేదు. ఇట్టిచాచారము కొంతకాలమునుండి ఆమలున నున్నది.

జర్మనికలిగిన యుద్ధములు.

లండనుమార్చి 10.—వెర్దునమర సంక్షోభమున పశ్చిమకు గలిగిన యాకాభంగమును కాలితవన జర్మను వార్తావత్తికలు యత్నించుచున్నవి. “జర్మనువైద్యములు యెల్లకాలమును విజ యములనే బడయుచుండనేరవు. పశ్చిమము యుద్ధాశలమును కొంత జల్లావృటకు బలవల్లమునుగు కాలములు గలవు. ఇంత కను వెర్దున కంతవిశేషపూర్వకభృత లేదని వాషిమేటింగున కలిగివచ్చినది.

జర్మనీ వాదెనునకు వెలతగుట

లండను మార్చి 12.—వై వాదెనుయొక్క విజయతగ్గు చున్నది. గురువారమునాడు తెల్లలో ఆధ్ధపూర్తిగా కిగిరినది మరునాడు ఒకపూర్తిగా కిగిరి.

టర్క్ టర్క్ సమ్యాదేశముల వారిసంధి.

లండను, మార్చి 12.—టర్క్వారు రమ్యావారితో గు జ్జికోగోరి కర్తదానము చేసినవి విషయమునుమార్చి ఆంగ్లో ద్యోగుల కేమియును తెలియరాలేదు. మిర్సియందలివారి యొ డంబడిక పరికావట్టి రామభారమును జయవలచిన వారు మిత్తమందలి వారందరితోన జయవలసియుండును. ఎవ్వర పానాను మాత్రమేజిన వార్తనుమార్చి గూడ నమృదగిన సమాచారము తెలియలేదు.

అమెరికా మెక్సికో తుంటులదాడి

న్యూయార్కు. మార్చి 12.—జనరలు విల్లాను గారి క మునుపచేసిన బండిపోటునామము గ్రాత్ర మెక్సికోలోని కొ బనునగరమువై బడిరి అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు ఆర్మికదళమువారిని తలపిజేసిరి. బండిపోటుదారులతో నుండి మాతులైరి 200 మంది గూడుములబలిగిరి. ఆమె

నేడల్ 18 నుండి హుబ్లై. అమెరికావారు దొంగలను మెక్సికోలోనికి తరిమిరి. అచట బండిపోతువారును మెక్సికోదేశ రాజులు యగుటచే ఆర్థికదేశము నకువలన మరలెడిది. ఈదొంగలను కట్టుకొంటుంటే అమెరికా సైనికులకు దొరతనమువారు వాళా హతమను నిర్దురని తెలియుచున్నది.

సిలియను నౌకను ముంచుట.

కాషింగ్సు మార్చి 11:—ఈనెల 9 వ తేదీన హెన్రీ కింగ్జుడ నెలియనునను నాశ్వేతేశ్వర నౌకకు టూర్పుదోహో గొట్టియించి దానిమీదనున్న 1 గుర్రు అమెరికావారు రక్షించివదిరి. హెన్రీ కింగ్జు అమెరికావారు తెలిపెను. ఈవిషయమును అమెరికా ప్రభుత్వోద్యోగము చాల దీక్షతో గమనించుచున్నది. వివరములకొరకు నెలియనునను ఇదిజమే యైనచో జర్మనీ అప్రియా తేజములవా రొసంగినకాగ్రానము అట్లగాత తప్పింట్లు నిర్వహించ బడును.

మరియొక దోపిడి.

కాషింగ్సు మార్చి 11:—విల్లా యనునదను ఆఫ్రిక్కు మొగలో నౌక చాలములాది కొట్టును దోచుకొనిరి. కాళిక అమెరికా దేశమున చని కరువుల పెట్టుకొనిపోయిరి. విల్లాకు తనముటకు 8 ఆర్థికదేశమును సంసిద్ధముగ నున్నది. విల్లాకుకట్టు కొనుటకు చాలిసంతసిన పెంతునెంత, బడును. ఆ సేయి మెక్సికో ప్రభుత్వమువారి పరిహారాధికారమును కొరవించును. కొలంబుసుదోపిడిగూర్చి జనరలు కరంబాగాకు సం తాతమును తెలిపిరి. 5000 మంది సైనికులు జనరలు ప్రస్తుతము కామకర్మమున పంపబడుదురు. అమెరికావారు హెన్రీ కింగ్జుతో పరిచేనెడకు. జర్మనీల ప్రాప్తాహములను నీ విల్లాకట్టు అమెరికాదొరతనమువారి నెదురించుచున్నారని నమ్ముచున్నది. వైరుధ్యము కలిగినచో యుద్ధకాండగల అమెరికాదేశపు జ్యోతులను మెక్సికోదేశము కరణ్యముగాకలదు.

ఫిరీ

శ్రీరాజవర్తినిధిగారికి వచ్చినతంతివార్తలు.

లండను 10-8-16 | కెరైకయొద్ద కరానువా రింతకుట జర్మనులను నిరోధించ గలిగియున్నాడు. ఈనెల 7-వ తేదీన కెరైక సమమును కూడ దీముటకు 8-వ తేదీ రాత్రి మ్యూజానికి కల్పించును జర్మనులు చాల సాయము క్రియత్నించిరి. రెండు సాయము వారు తెలెకొద్ద యొద్ద ఫిరంగులను కాల్చి తలపడిరి. కరానువా రెండు సాయమును అగ్నివర్షము గురిపించి క్రియత్ను కాల్చు అదేమింది ముందుకు రాకుండ నిరోధించిరి. 9 వ తేదీన కరానువా ను విశాల క్రియేతము నాకరిమించి అచట సేవలచేర్చిరి. కరానువారి నచటనుండి తనముటకు క్రియత్ను చేసిన క్రియత్నును అగ్నియను విధుల మైనది. కరానువా ను కాల్చు అదేమింది నింకను ముందుకు పోయిరి. ఇందుమించుగ నాయదవి యంతయు నిపుడుకరానువారి కళిమైనది. మ్యూజాకు తూర్పున కట్టుదలతో పోరుబడుచున్నది. 8వ తేదీ రాత్రి దోమాంటుకును నాక్సుగ్రామమునకు నడుచు జర్మనులు తీరముగ ఫిరంగులను గాల్చి చాల సాయము తలపడిరి. కాని కరానువారిని కడలింప నాలకపోయిరి. జర్మనులు తనముటకు. కొద్దిమంది జర్మనులు నాక్సు గ్రామమున ప్రవేశించగలిగిరిగాని కరానువా ను వెంటనే వారిని తరిమిచేసిరి. 9-వ తేదీనగూడ దోమాంటునాక్సు రంగమున జర్మనులు వెక్కుపాటును తలపడిరి దోమాంటు గ్రామంతి కనుసరించిజర్మనులు తలపడిరి గారి కరానువారి ఫిరంగిదేశమునుకదాదికేమునుఫిరంగులను తుపాకులను గాల్చిజర్మనులను తరిమిరి నాక్సుగ్రామమున్న కర్మకముయొక్క క్రికల్లల దిగును చేయున్న కండకములపై జర్మనులు వివేకు గుంపుగా కల్పించిరి కరానువారు జర్మనులలో చాలమందిని హతయెసరించి పోదొలిరి. వొయిరుతో కదాతులు తలపడలేదు. ఫిరంగులు మాత్రము నిరాదునులేకుండ కాల్పించిరి. ఆర్గోనులో కరానువారు రానిపోకల మార్గములపై గుండ్రును కడలిరి.

హో హెన్రీయను ఫ్రాన్సును యొద్ద జర్మనుల నొడిచితి నున్నట్లంగ్లేయులు తెలిపిరి. బెర్లిన్ బాంకుకు తూర్పున 80 మైళ్ల దూరముననున్న కొలోపాట మునుందిరా దీహోవుట్లు తునపులను తరిమితి చని నిష్కారము తెలిపిరి.

తూర్పుప్రదేశాలోని జర్మను కితిమాజును మీదకు నలుకెగ్గినది యానీసదిలేవులు మాస్కాఫీనయైనది. అది జనరలు

లండను 11-8-16.

కరానువా ను కెరైకయొద్ద జర్మనుల నాశ్వేతేశ్వర నౌకను. 9వ తేదీ రాత్రి మ్యూజానికి కిరి ప్రి కల్ల లను ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చి బడినది. కదాతులు తలపడలేదు. 10 వ తేదీన కుటిరూటు మ్యూజాకు కల్పించును జర్మనులు ఫిరంగులను గాల్చి కాల్చు అదేమింది స్థానములయొద్ద క్రియత్ను తీవ్రముగ తలపడిరి. కరానువా ను ఫిరంగులను తుపాకులను మరఫిరంగులను గాల్చి క్రియత్ను లతో చాలమందిని హతము చేసి వెక్కుపాటు వారిని తరిమిరి గానీకడకు జర్మనులు తీవ్రముగ తలపడి 8-వ తేదీన కరానువా ను కాల్చు అదేమింది నాకరిమించిన స్థానములో కొంత భాగమును మరల కళిపరచు కొనిరి. మ్యూజాకు తూర్పున దోమాంటు గ్రామమును కల్పించును క్రియత్నులెండు సాయము తలపడిరి. కాని కరానువా నీ నాకర్తీ వెచటను గూడ నమిమించబాలకపోయిరి. నాక్సుగ్రామముయొద్ద తలపడుటకు నాక్సుగ్రామము పోయింధముననే అదేమితుటపడి నది. వొయిరుతో ఈజ్జుమాతకు కెరైకయొద్ద జర్మనులు తీరముగ ఫిరంగులను గాల్చిరిగాని కరానువా నువారిని నివారించిరి. జర్మనులు మ్యూజానికి తేజువల్లి గనులను కడలిరిగాని నానిరలన నమ్ము కలుగుటకున్న కరానువా ను వారిని తీసివేసిరి.

కార్మినుమీద ఆంగ్లవిమానము 21 బాంబులను కడలి క్రియత్ను మరలికల్పించి.

ఉత్తరప్రదేశాలో కర్మనాదును క్రియత్ను నొడిచితి తలపడిరి. స్థానము మాచ్ఛెయియునులేదు.

తూర్పు అఫ్రికాలో టుటూటరాటానలయ్యో లను పట్టు కొంటిమి జనరలు కట్టుకొను తెలిపిరి.

ఆంగ్లముద్రమున తూర్పుతీరమున రెండు యుద్ధఆంగ్ల నౌకలు ముందుగనుట కొట్టుకొని నునిగిపోయిరి.

ఇటీవలిది

ఆస్ట్రేలియా ప్రధాన మంత్రి.

లండను మార్చి 13:—హ్యూను-రికి ప్రికాన్సులకు కడలి యొగగబడినది.

ఈజ్జునందు మిశ్ర న్యాయ స్థానములు.

కెయో మార్చి 12:—ఈజ్జులో మిశ్ర న్యాయస్థానము తినిరవంజెను. ఈనెల 1 తేదీనుండి మరల నౌకసంకల్పరము వీనినములులోనుండుటకు దొరతనమునానీకైయించి. ఇందుకు ఇటలీవారునుతుంచునరకును ఈజ్జును ఈజ్జులోని ఇటలీవానికి వర్తింతుడగూడదనికడలింపబడినది. ఇట్లుమరల నక్కులులో నుంచుటకు కారణమును చూపినగాని మే మంగీకరింపబడును ఇటలీవాని తెలిపిరి. మరియొక ఇటలీ తేజయుని న్యాయాధికారిగా నియమించుటకు ఇటలీవాని చాల నొప్పుకొనిరి.

చర్చిలుగారు

లండను మార్చి 12:—నూతనముగ నెలకడిన ప్రతివాద మనకట్ట నాయకులగుండు నుద్దేశముతో చర్చిలు గారు. పార్లమెంటు కథాకథ్యక్తమునకు మరల రానికైయించిరిని డెయిలి ఎంపైనుకల్రిక వ్రాసెను.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

కోమ మార్చి 12:—నుంచుమున్న గునవి కడుతుంటచే యుద్ధకార్యములకంతరాయముకలుగుచున్నది. కెసాంకోమధ్య భాగముననుండి సమద్రీయవరకు తీవ్రముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. చాలాసార్లు క్రియత్నులతో లొంగగొట్టబడినది. కదాదికేములు గ్రీనేకులతో క్రియత్నులతో నుట్టడిపరిచినది. మరఫిరంగులు మున్నగువాని మూలమున క్రియత్నులకు చేరుచుండిన సహాయములు కర్మకము లొసరింపబడినది.

బల్గేరియావారి కాయుధసామగ్రిలు లోటుగా నుండుట.

లండను మార్చి 10:—బల్గేరియావారి కాయుధ సామగ్రిలు కొరతగా నున్నవి బల్గేరియాసేనలోనుండి పారిపోయి కల్పించుటకు చెప్పిరి. జర్మనీ అప్రియాదేశములవారు టర్కీదేశమునకు పంపిన సామగ్రిలకంటె బల్గేరియాకు సామగ్రిలను చాలతక్కువగా పంపుచున్నది. రెండుకటాలములను ప్రాన్సుకుపంపనెనవిజర్మనీవారు బల్గేరియావారినికొరి. బల్గేరియావారంగీకరింతులేదుగాని కట్టుకలాంగము కల్పించో పంపుటకు వారు రెండు కటాలములను నిర్దపరచిరి అని నకానికా విలేఖరి డెయిలిటెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు వ్రాసెను.

జర్మనీ పోర్చుగలు దేశములకు యుద్ధప్రకటనను

లండను మార్చి 12:—యుద్ధప్రకటనమును, తూ. అఫ్రికాదేశమున కింకల సంబంధమును పత్రికలు కల్పించియున్నవి. ఇట జర్మనీయు అగ్నికల్పలను చుట్టికేసు బడిరి.

పోర్చుగలువారి వర్తనమున కక్రియత్నులు లేదనియు, జర్మనులు టుటూటై ఇట్టావరించిరియు రూటరువార్తా స్థానమునకు తెలియకల్పెను.

పోర్చుగలు మంత్రివర్గము.

లిస్బను మార్చి 12:—జర్మనీలో పోర్చుగీసువారి గుంభముల పూర్ణమెంటు కళిలో వివరించుటను అనంతరమున మంత్రిలందఱొక్కసారి తనయొక్కోగములకు రాజీనామా నొసంగుటయు జరిగవలయును. జర్మను రామహృత నకరివారముతోగూడ కేంద్రమునకు పోయెను.

బెల్జియంలో రొట్టెలకరువు.

లండను మార్చి 10:—రొట్టెలకరువునుండి బెల్జియన్ల కరువున రొట్టెలు దొరుకుట లేదు. అచట రొట్టెలకరువునుండి ఉరలగడ్డలను ముఖ్యముగా గోడుకుండినో కలిపి చేసెదను. ఉరలగడ్డల కొరకుటలేదు. కాన రొట్టెలకరువునకర్పించు రొట్టెలకరువు విలేఖరి డెయిలిటెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు వ్రాసెను.

జర్మనులు రుమేయియావారి బలవంత పెట్టుట

లండను మార్చి 10:—రుమేయియాదేశమువారి జర్మనులు చాల యుద్ధిని కలిగించుచున్నది. మీరు కటానుగ నీ యుద్ధంజలేదు. అచటలో మూడు మాసముగా నుండలేదు. అట్లుమీరుండిన బు. కోనినాబెల్గియాలలో మీరు మేమునుకూలమున కలిగింతుమని జర్మనులు రుమేయియావారిని నిర్బంధించెదను. రుమేయియావారు జర్మనుల వాగ్దానముల యందు విశ్వాసము లేదు అగోము విలేఖరి నెట్రియ న్యాయసత్రికకు వ్రాసెను.

కార్మినిమున్న యుద్ధము

లండను మార్చి 12:—కర్మనీనలో నేలచూతిన సైనికులపై కరణులమీదగా నిస్సంకేతముగ కర్మనీనకులు కడముంచుకు నకవిభోవుచున్నది. వీరుచేయువని పోర్తగ్గులలోని జర్మనులుచేయువనికో పోర్చుగీసులేదని న్యాయముగా చూచినసాగరి దేశముకు చెప్పెను.

ధరణ:—సుయ్యక్ రాష్ట్రములలో కొత్త కోతలు జరుగుచున్నవి ధరలు దిగుముఖముగా నిలచియున్నవి.

ఒక ప్రదర్శనము.

హైందర యుద్ధక సంగతులు వారి ననుసరించి యుండిరింగు కళాశాల విద్యార్థులకు గతకేసినవారముకల్పి ప్రదర్శనమును జరిపిరి. మూడుదినముల కర్మకము యొంతుకులకు కృప్తికముల ప్రదర్శించుటకు వీలలేకపోయెను. కాయుపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు అత్యుత్సాహముతో బరిచేసి, ప్రదర్శనమున వస్తువులు కొలదిగ నుండుటయే లోపమై యుండెను.

వానిలో నిర్మించిరి ముఖ్యములు.

- (1) గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చిత్రికటము, ఆర్. డి. నరసింహముగారిచే చిత్రింపబడినది.
- (2) కాగితపు కళియకుఁ గాకలసిన పనిముట్లు యంత్రములు (చిన్నవి). టి. కర్మకారాయలరావు, డి. త్రిపురయ్య గార్లచే చిత్రింపబడినవి.
- 3. హైందర గృహకోశకరణములు.— 3. రాజగోపాల రావుగారిచే పాలరాతియందుఁ జెక్కబడినది.
- 4. ఎల్లక్రొ మోటారులు.— మహమ్మదు ఇబ్రహీం గారిచేఁ జేయబడినవి.

కర్మకము నుగిసినతరుకు ఉపాధ్యాయుల కందటి కిరి విద్యార్థులు స్వల్పావరసందు నొకరిరి. తనవార కళాశాలా క్రిధానోపాధ్యాయులకు కీర్తించుటయందు బుద్ధిశాలావినవారికి బహుముతులొసంగెను. అనంతరము సంగీతమును, నాటక ప్రిదర్శనమును జరిగెను. అచట జాతీయ గీతముతోఁ బ్రిదర్శనము సంతూర్ణమయ్యెను.

ఇండియా సామాజ్య ఆదాయ వ్యయపట్టిక.

నేటిదినము కారవసయ్యలైన మేయరుగారు ఇండియా శాసన సభలో 1916-17 సంవత్సరమునకు సంబంధించిన ఆదాయ వ్యయపట్టికను, ఉత్తరముందిరి, ఈ పట్టికపై నేడు విమర్శన లేవియు జరుగుట లేదు. 1-వ తేదీన ప్రథమ విమర్శ ప్రారంభ మగును. 24-వ తేదీన తుద విమర్శ జరిగి 24-వ తేదీకి విమర్శ సంపూర్ణ మగును. సామాజ్యముగ ఈ ఆదాయ వ్యయపు పట్టికలు వెనుకటి సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయపు లెక్కలను బట్టియు నడచుచున్న సంవత్సరములో మార్పులైన మదింపును బట్టియు, తీర్మానముగ నుండును. కావున కారవసయ్య సభ్యులు, పట్టికల సుకలమింప న కష్ట ముగాదు సంవత్సరముల యంతెలను వివరించుట ఆచారమైయున్నది. అట్టి యాచారమును అవలంబించి సర్వ విధములు మేయరుగారు తమ ముఖ్య కమిషన్ ప్రారంభమున గత సంవత్సరమునకును ఈ సంవత్సరమునకును, ముందు సంవత్సరమునకును గల తారతమ్యమును చర్చించినారు. 1914-15 న కొంత భాగము శాంతి యుండినది. 1915-16 న అంతయు యుద్ధముగ నున్నది. 1916-17 నను యుద్ధము తప్పవని మొదట నిర్ణయించుకొనినది. అందు హెచ్చరించినారు. మనము యుద్ధ పుటలజరిగి ఎక్కువగ నుండునని భావించలేదు కాని యుద్ధము మాత్రము మనలకు కొంతవరకు తాళియుండలేదు. దీనివలనను మనముకొంత యోషికను యుద్ధము వరిశించుననుటకు సాధ్యమైతేదు. యుద్ధము ప్రారంభమైన పిదప మొదటి సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు కొత్తగా కట్టిన వేయట తలపెట్టరాదని యెంచి ఆంగ్లనీతితో చేసిన కొన్ని తాత్కాలికముగ అప్పులను తీర్చి ఇత్యుక్త మరల అప్పులుగనే అంగీకరించుటచేతను హైందవభూమిలో అప్పుతీయుట చేతను, ఆంగ్లభూమిలో కొత్త అప్పుతీయ ప్రయత్నించుట చేతను తమ కార్యములను సర్దుకొన నాలోచించిరి అట్లయ్యును కూడ 1915-16 సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయపు లెక్కలో నేటివరకును ఇరువది ఏడులక్షల ఏడవది ఏడు మిలేలు సుమారు వ్యతిరేక ఫలము కలిగినది. అది యుద్ధముగ రెండవ సంవత్సర మగుటచే ఆశా రము లు ను తగ్గినవి. ప్రభుత్వము వారి వ్యయములు వెలలో తగ్గిపోయి ఆర్థిక పరిస్థితులు క్లిష్టములైనవి. బ్రిటిషు సామాజ్య ప్రభుత్వమువారినుండి ముందు రాబట్టుకొనదగిన వ్యయముకై ఎక్కువద్రవ్యము కావలసివచ్చినది. మన సమాద్రవ్యాపారము తగ్గిపోయి అందువలన రాబడి 810,000 సవరములు తగ్గిపోయినవి. కొన్ని సందర్భములను బట్టి సైనిక వ్యయము హెచ్చు కావలసివచ్చినది. సైనిక వ్యయవహరములకై మనకు సామాన్యముగ నగుచుండిన రాకపోకల వ్యయము తగ్గినదనుకొనుట సంభవించెనా. మన సైన్యమునకు బదులు ఇక్కడికి వంతుబడి సైన్యములు ఇక్కడ వగనుండినదన వారికగు వ్యయములును తగ్గునని లెక్క వేయబడెను. కాని ఇప్పుడు ఈ రెండు కారణములచేతను మన కెప్పుడును అగుచుండిన వ్యయమును మనము భరింపవలయు నని తీర్మానింపబడినది. ఉత్తర వచ్చిను పొలిమేరను, ఏడెను కడను మనము జరుపవలసిన సైనిక నియోగములకై 3 లక్షల 50 వేల సవరములు కావలసి యున్నవి. ఈ దేశమున అనేక సైనిక కార్యములకు గాను 2 లక్షల 60 వేల సవరములు కావలసి యున్నవి. హైందవ భూమిలో అప్పులు సంపాదించుట

ను అభిసాధ్యము కాదు. ఆంగ్లభూమిలో కడవిన సంవత్సరమున 60 లక్షల 50 వేలు అప్పు చేయ నెంచగా, కలక్షల 10 వేల కంటె ఎక్కువ దొరక లేదు. ఇంతేగాక ఈ సంవత్సరము వానలు కూడ సకాలమున కావని నంత వడ నందున పంటలు చక్కగ పండలేదు. అందువలన భూమిశ్రేణులవలన కూడ రాబడి తగ్గగలదు. ఇన్ని వ్యతిరేక పరిస్థితు లున్నను కొన్ని సందర్భములు మాత్రము యుద్ధ ప్రారంభమునుండి నేటివరకును మనలను కొంతవరకు సంతోషించుకొని వచ్చినవి. ప్రభుత్వమువారు తమ కర్షులను, సివిలు పరిపాలనమునకు సంబంధించినంతవరకు తగ్గించినారు. రైలువే ఆదాయము మొదట తలచినదానికంటె ఇరువదిలక్షల ముప్పదివేలు హెచ్చుగ నమకూరినది. బోస్టు, టెలిగ్రాఫు, స్టాంపులు, ఇన్సూరు టాక్సు మొదలయిన వానివలనను ద్రవ్యము హెచ్చుగ నమకూరినది. యుద్ధమువలన శత్రువ్యాపారసంఘము అదృశ్యమగుట వలన 8 లక్షల 50 వేల సవరములును, శత్రునావలు ఉపయోగ పడుటవలన 7 లక్షల సవరములును చేజిక్కినవి. ఈ మొత్తములు సంధిసమయమున తిరిగి ఇత్యుక్తగియుండుననుట ఇచ్చటనే చెప్పుటచుండిది. ఈ కారణముల నన్నిటిని బట్టిచూడ 1915-16 ఏదిభముగనో గడచిపోయినది కాని 1916-17 లకు తగిన పరిస్థితులు కల్పించు కొనవలయు ననుట స్పష్టమగుచున్నది. 1915-16 న హెచ్చుగ నగు వ్యయము 27 లక్షల 68 వేలు కావలదని ఇదివరకే చెప్పితిమి. 1916-17 న అట్టి నికరవ్యయము, 29 లక్షల 60 వేల సవరములు అగునని మదింపు చేయబడియున్నది. ఈ రెండు సంవత్సరములును ఇకముందెంతకాలము యుద్ధము జరుగునో అంతకాలమును మనము నికర వ్యయమునే పెట్టుకొనుచు పోయినయెడల యుద్ధాంతమున మనకు వైబడనుండు ఆర్థికముగ జవాబుదారిలను తీర్చుకొనుటకును యుద్ధాంతరము ఎప్పటి నలనే విద్యకును, పాఠశాలవ్యయమునకును తగిన సాహాయ్యమును చేయటకును శక్తులము కాజాలము. అంతియే కాక సర్వ విధములు మేయరుగారి ననుసరించి, యుద్ధపు అనుభవములనుబట్టి మన సైనిక వ్యయములనుకూడ మనము హెచ్చించు కొనవలసియుండును. ఇప్పటికే క్రంగిపోవు హైందవ భూమికి కొత్త సైనిక వ్యయములు హెచ్చుకావలసి యుండునను విషయమును మేము సంతృప్తితో దిగ ముంగజాలము. ఎక్కువబలము కావలసివచ్చునేని, హైందవులకు తగిన క్షణమిచ్చి విశేష వ్యయములే అభివృద్ధిపరుప జాతురుగాక యని కోరుచున్నాము. అది సాధ్యమనియే మాయభిప్రాయము. ఎట్లైనను ముందటి ఆలోచనలు లేక నికర వ్యయములను నిలువ నిచ్చుట న్యాయము కాదని మేమును మేయరుగారిలో నేకీభవించుచున్నాము. వారు ఆదాయ వ్యయపట్టికను ఉత్తరముందిరిలో విశ్లేషించి ఆలోచనా పరత్వముతో అనవసర చర్యకు నడవించునని విభజన ప్రార్థించియుండుటకు వారిని ప్రశంసించక తప్పదు. అయిన వారును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సామాజ్య ప్రభుత్వమువారును ఒక్క విషయమును మాత్రము జ్ఞాపకముంచుకోవలయును. నేటిదినము తీవ్రచర్యతగదు. కావున తాముదగను కలసి చేసిన వాగ్దానములనుబట్టి హైందవులు కలరూపు కొంత తెలియజేయుటలో సంతృప్తులగుచున్నారు. కావున నేటి వాగ్దానములను ఎప్పటి వాగ్దానములతో పమానముగ గతకాలమున చేర్చుకుండుట అత్యవసరము. ఇదివర కనేక వర్షాయములు మేము అత్యవసర కాలములలో జేశాదాయమునకు రెండు

మార్గములు కలవని సూచించితిమి. అప్పులు తీసికొనుట, పన్నుల హెచ్చించుట. రెండుపావత్విధములు మాత్రమే వికర వ్యయము హెచ్చించునను యుద్ధము త్వరగా ముగియుట కొత్త పన్నులు విధించుట ఆర్థికదృష్టిగ నవారికి అంత సమంజసముగ దోవదు. నేను క్రొత్తపన్నులు వేయుట యుద్ధము ఇంకను విశేష కాలము జరుగునే మోయను సందియము ను సూచించుటచే యుద్ధము నివార్యముగాక జూచుచున్న హైందవభూమిలో విశేషముగ కోరలేదు అయినను మర ఆర్థికసభ్యులు ఆపద్ధతినే తలపెట్టిరారు. కావున వారి సూక్ష్మమార్గములకు కొంత వివరము నలపియున్నది. ముఖ్యముగ మూడువిధములగు పన్నులకు వారు తలపెట్టిరారు. మొదటిది దిగుమతిసంకము. దిగుమతిసంకము లకుటలోనే మా చనువకలకు ప్రతివత్సరముల వ్యాపారమును ఆంగ్ల వ్యాపారమును సంతోషించుటకు గాను ప్రభుత్వమువారు వైచియును అంతర్దేశములకును జ్ఞాపకమునకు రాకచూడును. వివిషయమును మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, మరచియుండ కుండుటను సంతోషించుచున్నాము. కాని, మరల నిచ్చుట ఇండియా కార్యనర్హిని ప్రోత్సహమున కాబోలు, ఆంగ్ల సామాజ్య నిర్వాహకులు అడ్డము తగిలి యుండుట సంభవించినది యుద్ధాంతరము సామాజ్యార్థిక సమస్య తేగాక ప్రపంచార్థిక సమస్యలు కూడ విమర్శకురావలసినవి. ఈవిషయము చర్చించుకొల్పుచుగావున నాటికేదా నాటియుంచి, హైందవభూమి కనుబరచుచుండు భక్తినిర్వాసముల కనుగుణముగ వారు తీర్పుల ప్రసూచము చేయు వారు వాదించియున్నారు. ఆచారముతో మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఏకీభవించియున్నారు. ముందేమో చేయుదురుని గట్టిగ చెప్పింపును మేము తీర్చుచున్న చేయవలసిన యవసరములేదు కాని ఆంగ్లభూమిలో వివిధతేజవారి అసత్ప్రక్తి వెరుదీసి హైందవభూమి కలిగిన తరణమును తాత్కాలికముగా వైచున పోగొట్టుట సూత్రము, ఒకవిధముగ సంతోషించుకల్పించక పోదని భవేదించు కోరుచున్నాము. నేటిదినము మేయరుగారు సామాన్యముగా దిగుమతి సంకములను నూటికి 25 వంతున హెచ్చించియుండుట సంతృప్తికరమే. 5% హెచ్చించియుండిన హైందవభూమి ఇంకను సంతోషించియుండును. చక్కెరపై 10 వంతున దిగుమతిసంకము వైచుటయు వెండి సామగ్రిపై ఒకలపున్ను వెండిగల సామగ్రికి 4 అణాలవంతున సంకము విధించి ఇదివరకు వెండి దిగుమతులపై వైచిన 4 అణాల సంకపు అన్యాయమును సర్దుటయు తెరిసికొనానె మీద ఇప్పటికి కల గాలనుక! ఒకటిన్నర అణా సంకము హెచ్చింపక యుండుటయు, తేయాకు మీదను, హైందవభూమిలో ప్రత్యేకోత్పత్తియనబడు జనుమునకును ఎగుమతి సంకములు వైచుటయు, సంతోషదాయకములే. అయిన సున్నితమైన జనప వస్తువులపై బలముగ పన్ను వేయకుండునయెడల బాగుండి యుండునని నమ్ముచున్నాము. భోగ్యవస్తువులలో చేరు సారాయములపై పన్ను హెచ్చించియుండుటయు సంతృప్తికరమే. ఇంకను హెచ్చించియుండినను వస్తుములేదు. దిగుమతిసంకములు వేయుటలో ఇదివరకు చెప్పబడినవిగాక మరి రెండుసందర్భములు హైందవభూమికి నష్టదాయకములుగ నున్నవి. ఇనుము, ఉక్కులమీద రెండున్నరవంతునను, ఇతర లోహములమీద ఏడున్నరవంతునను పన్ను వేయుట

సామాజిక దృష్టి కార్యకర్త: - సేతు (1-3-1916) ఢిల్లీ
 సమాజ సేవ శ్రీ రాజమహేంద్రవరం అగ్రహారములోని సామాజిక
 కార్యకర్త బంగారు. చా. నుండి పుట్టిన కర్తవ్యవల్లీ చా||
 సర్. విశ్వనాథ విశ్వనాథులు ప్రేక్షకులకు సామాజికములు.
 సి. బాబ్. అగ్రహారములోని సామాజికములు 1916-
 17 సంవత్సరముల అగ్రహారముల సర్. విశ్వనాథులు
 సామాజిక కార్యకర్త విశ్వనాథులు.

యద్ధమునకు ఇండియా దేశము ధనము కనెరిలిన నప్రయు
చేయలేదని వాదకవడినది. గతసంవత్సరమున ఇండియా దొరతన
ముఖాం, యద్ధవిషయమై విశేషముగు ధనమును బంపిరి.
ఇంతేగాక యద్ధకార్య విషయమై కొందరు ఉద్యోగులు తర
పున వారు కొంత దృివ్యమును అధ్యాప్తుగ ఇచ్చియుండిరి.
ఈ ద్రవ్యమంతయు మరల నిచ్చివేయబడున గాని ఈశాపున
ఇండియావారు చాల చిట్కలు పడవలయును. ధనములేని
నమయినను ఇండియా దొరతనమువా రింతకంటె నేమి చేయ
గలరు? హిందూదేశమున కాంతి రక్షణ మొనర్చి వీలగునంత
వరకు శాశ్వద్విధిచేయట ఇండియా దొరతనమువాంధ్యుల.
యద్ధాసంతరమున రాజకీయ సంబంధములయందు మార్పుల
చేయట నిశ్చయము. ఈ సవరణములబట్టి ఆర్థిక విషయముల
కలుగు మార్పులు తెనుకటి సంవత్సరము
లకు గూడ వర్తించు నట్లొనరింపబడవచ్చును.
హిందూదేశ నాకా వ్యవహారముల సూతనమగునట్టియు సంస్క
ప్తికములగుట్టియు అంశములపై నాధారపరుపవలయును.
సామ్రాజ్య నాకాదేశ పాపణమునకు తనకు కనెరిలిన ఇండి
యా దేశము ధనసహాయ మొనరించుట కర్తవ్యము.
మన జనపతార పరిశ్రమ అమూల్యముగు సేవ నొనరించి స్టేటు
సెక్రటరీ, కెచెనరు పరిపుట పొగడ్రవ కురియయ్యెను. జనప
తార సంచుల తిరుగున కేటకు గొనిపోయి మన స్త్రీ మర్ద
కంపిసిక స్టేటు సెక్రటరీగారి దయను పొత్తి ను య్యెను.
మన కర్మాగారము నాకా నిర్మాణ పాపములు
ఇంగ్లాండుదేశముయొక్క యద్ధపరికరముల నిధివృద్ధి నొంది
చుచున్నది. స్త్రీపుత్రులందరు ధనముగు సేవనొనరించి
యద్ధవిధులట విరాళములనొనగిరి. స్త్రీలు వెక్కుం దీరి
వరలోనే పుచ్చార కలుగబోయిరి. ఇంకను వెక్కుండుగి పరి
చారి కలుగబోవ గోరియున్నారు. మనలో నర్థులగు వారం
ద రిదివరలో ఏదోయొక స్వచ్ఛందసేవలో తేరినివానివారు
ఇండియా యద్ధ ఋణము సంస్కప్తికర పర్యవసానము
లొనుగునని వాడున మృకము లేదు. గాని అధి
కాణము తగిన విలువ నొనగ నిచ్చగించినవో విశేష
ధనము విక్రమింపబడుటల విధించుటనుగూర్చి లేకటిసర
కాగవలయును. కాని ఇటుక ఇంగ్లాండులోను నూనింపబడిన
పన్ను ఒకటికలదు. జనపతార ఎగుమతిపన్ను. జనపతార
చాల పుష్కలమునటచే ప్రపంచముం దంతటను వ్యాపించినది.
చతురధికలది. గాన నెట్లు న్యాప్తమగుటకు కావలెను. అ
ట్లయినను జనపతారపై పన్నును హెచ్చింప నూనింపబడినది.
ఇంకవలస వెక్కులకులదగివ్యము పొగుబడను. ఇండియా
లోనివారలకేళిమకునప్రముకలుగునని ఇంగ్లండుకు వ్రీతికార
మొనరింప వైదేశమును యిచ్చింతురనిగాని నమ్మవలెను. జర్మ
నీదేశమును కెత్తించి నెట్టిపన్నును విధించినవో మరియొ మేలు

యూరప్ యానీపు నందలి జర్మనీయుల భావనీతి అంతర్జాతీయముగ పుష్కరింపఁబడును. జర్మనీయుల కిష్టమునాగ్రా కార్యమునకుండి మరలించుట మిత్రులకు విధింపబడిన కార్యమువారల కిష్టంపఱువలెననిన కరి విండ్లక్రికము చారనీతిగా నుండి యో ఆనీతిలోనికి వారిని దీసికొనిరావలయును. భృద్ధినితి ఎట్లుండునో చెప్పటకు దీనిలేదు. అత్యధిక సమర్థులకు నేరుగాంచి నన్నుండుకొట్టునుండి ప్రజలకు దీర్ఘకాల మనామయముగ నుంచుట దైవమునకును, రాజనీతికింగూడ అంగికారముగనుండ యెఱుంగియుకొనిజర్మనీయులు, ఆస్ట్రీయయులవారిని నంగతి సం దర్భములు విచారింప వారు నగ్రత్యేకమును పరిశీలనా నన్యాయములకు పాకులిని తేలివది, యాధికాననముప్రకారము ఇదివరలో నాపుచేయువదిన కరుణివ్యాపారము కాంతిపాపణమైన యారు నెలవలంతురమున మరల ప్రార్థించింపబడవచ్చును. ఈ విషయము చాలవచ్చుకరమని కమిటీవారి అభిప్రాయము. ఇండియాకును జర్మనీదేశమునకును వ్యాపార సంబంధములు నిరీధింపబడవలెననిగూడ కమిటీవారి అభిప్రాయము కాదు. ఇట్టి యత్నము చేసి యుపర్యవదిన ఇండియాదేశపు ఎరువులకు లభి నప్రముకలుగును. జర్మనీయులు తాలూకు ఇండియా వ్యాపారము అంగరాజ్య పాశులవ్యాపారా వ్రీటిషు స్టీమరు మూలమున జరుగవలయునని మాకమిటీవారియాశయు. జర్మనీదేశమునకు వెళ్ల అంగరేశ స్టీమరులకు జర్మనులే నమహాయములను ధారాళముగ నొనగరో అట్టి నమహాయములను ఇండియాదేశమునకువచ్చు జర్మనుస్టీమరులకుగూడ నియ్యబడగూడదని కమిటీవారు ముఖ్యముగ గోరిరి. జర్మనీయులు ఇండియాలో వ్యాపారము చేయుట ఇండియాకును సామ్రాజ్యమునకును లాభ కారియని లోచనపడవ అత్యధికములకు కట్టుబాటు చేయవలె జర్మనీయులను ఇండియా వ్యాపారమునకు చొరవనీయరాదు. ఈ కట్టుబాటు కఠినముగ ననులు జరుపగలయును. జర్మనీయులు వర్తకులుగ మాత్రమే నిజప్రభువైయుండునని లై సెన్సుల బొందవలయును. జర్మనీయులు బ్యాంకుల నెలకొల్పింపటకు తావులగొనుట, యురత్రికాలము నున్నగు వానియందు పరిపాలక స్వాతంత్ర్యముల బడయుట, సంఘములుగ నేర్పడుట విరీధింపబడవలయును. ఇదియే కమిటీవారు మూచింపవలసిన పరిపాలనా విధానము మీ అభిమతమునకొరకు చాచుచు మూచుచుండిరి. నభ్యాధ్యక్షులుగు యచ్. హెచ్. స్ట్రక్టర్గారిది.

(వై కామ్యోజిషక గోరునమ్మకు ఈ పత్రిక
పేగుబాడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

[illegible]

స్వదేశోద్యమము.

శ్రీయుత. గాంధీగారిచే జనువబడినది.

ఇక స్వదేశోద్యమమునుగూర్చి కడపటిభాగమునుగూర్చి విచారించును. ఆర్థిక పరిస్థితిగలదేదనములందు జనులు స్వదేశీని విదేశాదులచేతనే యింతటి యాస్థ్యమునుగల పేదరికము మనల నానందించెడిది. విదేశీయులుండి యేకస్థులను మనము తెప్పించుటందైన మనదేశ మింతటిగా మనభవిష్యత్తును ననుభవము యొ సందేహములేదు. మనకట్టిభాగము వ్యర్థమయ్యెను. ఇంగ్లండువలె నత్యాకాశరలమైతిమి. హిందూ ఆంగ్లేయుడేముల నంబంధము తప్పగాక బరిణమించెడిది. కాని యంగ్ల జనులము హిందూ దేశమున నట్లుండు నది కాదు. హిందూదేశమున మృత్యుముగ జీవించి పనికిలేదుటయేవారి రాజకీయము. ఇదివిజయైన లాంకామైదు సుబుధ మూడరల యొను. స్వదేశోద్యమము కడుగొనెను. లాంకామైదు నకట్టిభాగమును గలగము. కాని యప్పుటికప్పుటికి గొంచె మాటాకముగలిగిన నది త్వరలో నునుపింపుతు. స్వదేశోద్యమ ముగాక కొద్దియైన విదేశీయులనుగూర్చియు జేయుటకాదు. అదివ్యర్థమున సరళియైన ధర్మముకాదు. నేనార్థికతత్వ తత్వముగాను, కాని యంగ్లదేశము తనదంగారమున వస్తువులకే జీవించినంతట కానే జీవించగలదని నాకుఁజెలియెను. ఇది చిత్తముగానున్నది. తనదనుము నిజముగాదనుటకు హింగ్లదేశము విదేశీయులనుండి వస్తువుల సమితిముగాక దెప్పించుకొనుటయే దృష్టాంతము. హిందూదేశముననే తనంతట కానే జీవించగలగునంతటకు లాంకామైదు లాభమునకుఁ గాని మతి యే యవ్యవేశ. ధర్మమునగాని యేదనుటలేదు. ఈదేశ మునకుఁ గావలసిన వస్తువులనన్నిటి నీదేశము చేయగలిగిన యెవల మనమితరులయొద్ద లిచ్చుచుత్తర బులెదు. ఇది దేశీయ సంబంధము నగత్యములేదు.

ఇతరదేశీయులతోఁగలసి స్వదేశోద్యమమునుగూర్చి మన కవసరము. అట్టినితి మనదేశమునకువలయు. దేశముఁగలంతటి కాదును లట్టి స్వదేశీయ జీవనము నట్లెకను ముద్రించగలము? నూతన కావనమును నీరిని మొదలించెదలము. ప్రభాభిప్రాయ బలమును, సద్విద్యయును నిట్టినితికి ముఖ్యమధములు. వగవు శీతపమును విశేషముగా నవలయున్నది. గత సంవత్సరము శీత సాతపరల ననేకులను కాచి చూటలాడితిని. ఇకఁగల కథిక గౌరవము గాఁజూడఁబడుచుండు నేతపప విప్రుడుగంటు టయు, సాతపరలనుల నేకములకన్న మైదునుటయు కొన్ని కుటుంబములు జీవనాధారములేక జీవించుటయు నాకలిపావర య తాపముఁ గలిగించింది. స్వదేశోద్యమము సుఖమునునెవల మియను నేనునుగూడ జీవనాధారము లేనివారి నూతనపుత్రు లను బోషగలము. దేశావసరములకు గూర్చుటకుఁ దగుజను లనున్నప్పుడంగలము. అప్పటికి దేశములోని గ్రామములన్ని యుద్యాధారముతోనగత్యములేక తమదామేరత్యేకములు గానుండఁగలవు. హిందూదేశ మవ్య దేశములవై నాధారపడక సౌభాగ్యము ననుభవించును. ఇది యన్నియుఁ బిచ్చి మాటలని లోచనమృత. ఒక మనామృదీను సజ్జనుడు ముంచినది నత్తు ననిన నది తీసికొన నొల్ల. గొంతెంద నిచ్చుట కెట్టిరసము గాక మతి యేదనును? నిజముగా ముఖ్యరతీయులు కెట్టివారనియే నాయుభిప్రాయము. మతవైషమ్యములనునఁ జూడఁజత్తున గాని కుచియును మనామృదీ నునియింటఁ ముంచినకఁ దాగిన నొల్లును. ఇట్లే మనమును భవతన్న మన భలియ ధాన్యముగాక యింకేధాన్యమునునిఁగూడదని ము, భవదేశమునఁజేయఁబడిన వస్తువులుగాకయింకేవస్తువుల నుపయోగించఁగూడదని మనమత ముందు గలదని లేటఁజెలిచినవారట్లు తప్పుకదేయగలరు. కర్షణ ప్రభువు లేయావరసమును ప్రాచునాచారమును మన దేశమున కుఁ దెచ్చెను. దానివలన ననేకు లిద్దాదికొగములపాలైకుందు చున్నారు. అట్లే హిందూజీవభువును స్వదేశోద్యమమును నెల కొల్పియెడల దేశీయులందఱు నొక్కపట్టున శీతముఁ బూని యవ్యదేశ వస్తువులను బహిష్కరించఁ గలరు. జ్ఞానవం కులు కొంతకాలము కలకు స్వ దేశోద్యమ ము నందు బద్ధింపియులై పాటుకడినయెడల దేశమంతయు వారివశకరిం ఁగలదు. విదేశీయులవై దొరతనమునారు కరుణకుంకము లను విధించుట మనకెంతయునుపుతము. బ్రిటిషు ఆధినిదేశీన మైన నేటాను స్వదేశీ మనదమచ్చు మారిమను శీతమైనవైతము నుంకములుజేసి దేశీకర్షణను గాపాడింది. ఆంగ్లదేశము మన దేశమున ననిర్బంధ వర్తకపద్ధతి నెలకొల్పిటలే మనకుఁబాల యవ్యాయముచేసింది. ఆదేశమున కాకర్షణ ముఖ్యమై యుండ వచ్చుచుగాని మనకది విషముకంటెది.

ఆర్థిక జీవనమున స్వదేశోద్యమము కనిపేయఁబాలదని యనేకు లనుకొనుచున్నారు. వారి యుద్యమము జీవనముగము గా గ్రహించవలెను. స్వదేశోద్యమము సర్వానుచరణీయ మైన మతనియమును వేక్కడకో యొకరిద్దటి కది యాటంకము గానున్నను అందఱునునిదిదైవ లిఖితముగముగా గ్రహించ వలయును.

స్వదేశోద్యమమునందు విశోధాభిప్రాయమును నొక దానినిగూర్చి చెప్పవలసి యున్నది. ఇది నీతిమూగమైనస్వాధ పరత్వమును యనేకులు తలంచున్నారు. వారుస్వదేశోద్యమము ననుసరించుట యనఁగాఁ బూర్వాపాగరిక ముగములఁ దొక్కుటయేమని భావించురు. కాని స్వదేశోద్యమ ముత్త ము మతభర్తవని నేను నొక్క చెప్పగలను. నేను గుటుం బనేకనే చేయఁబాలనప్పుడు దేశీకేరఁ జేయఁబోవుచున్నా ననుట యనమంజరము. కావునఁ గుటుంబనేరద్యారా దేశీకేర ముండఁ జేయచున్నాననుకొందు. ఇదియు స్వదేశీకేర మనియే చెప్పవలయును. అయ్యులకెట్టి కష్టమును గలగరి చుక టుంటునేర చేయుటయే దేశీకేరమేయుట కాదు. కుటుంబ ములవారందఱు నిట్లుచేసిన నిది నిజమును దేశీకేరయేగాద! స్వదేశోద్యమము క్రింద నస్వదేశీయుల బహిష్కరించుటవలన వారికెట్టి భాధయు నేదలఁదలెను. ఇది స్వదేశీ పరదేశీ ప్రేమ యని చెప్పగలను.

జవహర్దాసులకు కొరడా దెబ్బలు.

దేశీయమున నొకరైతు మృతికొండెన. అచటి జమీందార్లు యుద్యోగము నలుగు రక్షణముగ నతఁడెప్పిరి మెటనే స్వాధీనము చేసికొనినదియు, ఆ యాస్తికి తానే వారసుడ ననియు, కొరడు, జవహర్దాసి యుద్యోగములను నవ్ దివిజ నతో అభీషున బ్రెట్టుగాని కొత్తగా కేసుచేచును. మృతికొండెన రయితుడు వారసులందఱు ముద్దాయము చెప్పి. మేజిస్ట్రేటు గారు, ఫిర్యాదీ కనుకముగ తీర్పులేప్పి. ముద్దాయులతో నొక్కొక్కరికి ఇరువైదెబ్బలకుండు కొరడాతో గొట్టరలేని ఉత్తరపు చేసిరి. ముద్దాయులువై కొత్తగా అపీలుచేయ్యగోరి, అర్జనును కొంతకాలము నిలిపివెట్టుచు మేజిస్ట్రేటుగారిని వేసి కొనిరి. అంతియే గాక తాము కేసులను జవహర్దాసి నొకరైతును నియు, కొద్దిపాటి జమీందార్లునుయు కొరవాళ్లు లనియు గూడ గజావులనుంది. అదియుగాక వానొక్కొక్కరు 10 వేల రూపాయల వరకు జూజినిచ్చి జూజినిచ్చి జూజినిచ్చి కూడ మనవిజికోరి. కాని వారిమాటల మేజిస్ట్రేటుగారు, వేద చేవులదెట్టి, తనయత్తరువు నాయునుననే నేరకేర్పుట కాజ్ఞ చేసిరి. వారిలో నుగ్గురు దెబ్బల ననుభవించిరి. ఆవారు నెలవుకోనవాలన ముద్దాయులుత్రయములనుగూడుగానుండుట చే నవ్యదేశానికి దెబ్బలుపెట్టెను. అతడు జిల్లాజడ్జికోర్టులో, అపీలుచేసెను. జడ్జిగారు ప్రతివాది నొక్కొక్కరుని తీర్పువాయు చు, అందులో, నవ్ దివిజనతో అభీషున కేసులను అన్యాయ మైన విషయములలో నిరంకుశాధికార ముపయోగించెననియు, అట్టి విషయములలో నికరమిట నొక్కొక్క ప్రకర్షింపదలెనని యు, ఇకముం దెప్పుచును, ఒక యజమానుని తప్పుచేసినయెడల న్యాయచట్టములనుసరించి వాని నేకీకరింపదలెననియు, ఈకేసు లోవలె, అన్యాయముగ, యజమాని ఉత్తరవుల నెరవేర్చు వాకర్ల నెంతమాత్రము, స్వకంఠాధికార ముపయోగించి దం డింపరాదనియు, మేజిస్ట్రేటుగారిని మందలించిరి.

తూర్పుభాంపేషు జిల్లా యుద్ధవిరాళములు

జిల్లా యుద్యోగులు తమయత్నముల నొనరించిన ప్రజలు యుద్ధవిరాళముల వినిగా నిత్తురనుట కీజిల్లాముక్క చరిత్రా మేతాగూఁజుచు బొంబాయియుద్ధాధి స్త్రీలుకాఖరు ఈజిల్లా వాస్తవ్య లొనగివిరాళములు చాల కొక్కమును గూర్చెను.

కమ్యూన్లుల నెవచలునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆర్థికవనము, స్పిరిట్ కలిపినదికాదు. ముగంధపువ్వులనులరము. నానుగునిండుము చేతిగుడ్డవై కలిపిననవ్ ఎంతవనోహరముగనో యుండును. దేశానిలయును సంక్షకత నానందము గలిగించగలదు.

నెల చిన్నసీసా 1-3	...	0-8-0
,, మధ్యకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డ ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జ్ ప్రత్యేకము.
సోలువిజంట్టు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెక్నికల్ కంపెని,
నెం 153 బామానుసీను, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్టు:—మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, చైతాన్యారోడ్, పూంజుడికమిడి, ఈ వాడు.

ఏజిల్లామును ఇంతవైకము చందాచేయబడెనని అనుకొన బాలము. పురమలకాఖ చందాలముత్తము 296182 రూ. స్త్రీలుకాఖ 18716 ఇంతేగాక తు ప్రకములు బొగాకు మున్ను గు జన్మవులనెన్నిటినో ప్రజలు బహుమానములుగ నిచ్చిరి. ఇంకను యుద్ధవిధులకు చందాలు విరివిగా కచ్చియెన్నటి. ఒక భుజదకు వర్తకును జిల్లాకరపుర నొక కెద్దకనోయ మోటారుబండి బహుమాన మీ య నుండు ఈ జిల్లా నుండి ఇది వర లో వైకముల నెర్వకును వేరలేదు. ప్రస్తుతము నేనలకు రిక్రూటు కూడ వచ్చుచున్నాడు. యుద్ధ విషయముల చందాల నొనగుటయు, అమితోత్సాహము జూపించుటయే గాక ఈజిల్లావారు విద్యావిషయక కట్టడ ముల కొన్నిటి నూతనముగ నిర్మించుచున్నారు. వేదము భని కులు నిరుపేదలకు విధవలకు వీరు వారసనల జిల్లా వాస్తవ్యులు యావన్మందియు యుద్ధమునకు చందాల నిచ్చినవారే. జిల్లా వాస్తవ్యులందరు వృద్ధులను మోకరమున ఉదారభావ వర్త నము గలిగి యుండిరి. చందాల నియమలినదని వీరల కధికముగ ప్రేరేపించలేదు. భవనముల మార్గమున బోవుచుండిన గాయ కడిన వైక సముదాయములు వారి వృద్ధులను బాలా కొనెను. ఉపాధ్యాయులు దేశభాషలలో యుద్ధవిషయముల పాఠశాలలయం దుపద్యసించుచుండిరి. విద్యార్థులూ ఇన్ స్పెక్టరు, కలెక్టరు ఉపాధ్యాయుల ఏర్పాటులవలన ప్రజలలో యుద్ధ విషయమున కేకలిగింది. జనించిన ఆ సక్తి వారల నుదార భావుల చేసింది.

చూరా పురపాలకసంఘసభ:— జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారి అధ్యక్షతకొండ 29-2-16 క లేచిన చూరాలో పురపాల కసంఘ సభజరిగింది. అధికారవ్యవహారాని నియమించుట ఆవ సరముగాని నికటినుండి ఈసంఘము కధికారి అధ్యక్షునిగ నియమించునూడదక తీర్మానమును సభ్యులు పులిపి దించిరి.

మీ కవనరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయునట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనువపానములు, వంపులు వంపులుగ వంచ బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా నులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱిం చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్శముల సలహా నాలొందించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల ములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం 553 కు,
మదరాసు.

ఆహోదిల్ బహారు (రిజిస్టరు)

ఆర్థికవనము, స్పిరిట్ కలిపినదికాదు. ముగంధపువ్వులనులరము. నానుగునిండుము చేతిగుడ్డవై కలిపిననవ్ ఎంతవనోహరముగనో యుండును. దేశానిలయును సంక్షకత నానందము గలిగించగలదు.

నెల చిన్నసీసా 1-3	...	0-8-0
,, మధ్యకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డ ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జ్ ప్రత్యేకము.
సోలువిజంట్టు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెక్నికల్ కంపెని,
నెం 153 బామానుసీను, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్టు:—మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, చైతాన్యారోడ్, పూంజుడికమిడి, ఈ వాడు.

THE GREAT WAR.

Titanic Struggle Near Verdun: French Successes.

13,000 ARMENIANS MASSACRED BY TURKS.

Fighting on Egyptian Frontier: Enver Pasha's Brother Killed.

GERMANY'S BLUFF: VIGOROUS SUBMARINE WAR DECLARED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The "Maloja" Catastrophe. More Bodies Washed Ashore.

LONDON, February 29.
Two more bodies from the "Maloja" have been washed ashore.

Behaviour of Lascars.

The "Times" Dover correspondent emphasises the coolness of lascars, whose behaviour is stated to have been magnificent.

The Landed Bodies.

LATER.—Of the bodies from the "Maloja" landed at Dover thirteen are females, two boys and there are twenty-nine others.

Relief from Double-Incometax. A Prayer of City Merchants.

LONDON, February 29.
A large and influential city meeting at which the Dominions and India were represented to-day passed a unanimous resolution that in the interests of imperial trade and commerce, and the unity of the Empire it was essential that steps be taken by the Government to enable immediate relief from double incometax, that the Chancellor of the Exchequer be requested to receive a deputation and that similar representations be made to the Australian Premier and Overseas Governments.

Member for South Tyrone.

LONDON, February 29.
Mr. Coote (Unionist) has been returned unopposed for South Tyrone.

Artillery Activity.

LONDON, February 29.
The British communique says:—Last night we repulsed a small attack southeast of Albert. During the night the enemy sprang a mine south of Labosse Canal doing some damage to our trenches. To-day there was some artillery activity about Aubers and Ypres-Commines canal.

A Novelist's Death.

LONDON, February 29.
The death is announced of Mr. Henry James, novelist.

France.

Attack on Douaumont.

LONDON, February 29.
The Paris Communique says:—North of Verdun the bombardment continued intense especially in the central sector and towards the right. There was no fresh attempt on Poivre Hill but at dusk the Germans made several attempts to carry the village of Douaumont. Their efforts broke against the resistance of our troops who were not shaken by most furious assaults. The communique says that the situation is unchanged at Fort Douaumont which remains closely surrounded. Fighting has been less furious on the Plateau northward of Vaux. The Germans were more active in Woerfrest evening. The railway station at Elix was taken and retaken but remains in our possession. An attempt to drive us from Hill 255 southeast of Elix failed. The German attack further southward against Manheulles failed completely. Our artillery is energetically coping with the enemy's bombardment along the entire front as a whole. We bombarded several enemy cantonments in Vosges and also the German organisation facing Steenstraute. The German Coup-de-main succeeded in penetrating some elements of an advanced trench and a support trench at Navalin farm in Champagne.

Enemy Bombardment Slackening.

PARIS.—The Communique says north of Verdun opposing artillery were still active except west of the Meuse where the enemy bombardment somewhat slackened. The Germans during the day attempted several partial attacks which were repulsed by fire and counter-attacks. Our troops west of Fort Douaumont engaged in hand-to-hand fighting dislodging the enemy from a small redoubt which they had occupied.

Two attacks at Presnes in Woivre completely failed. Our artillery was very active in Lorraine and shelled the enemy roads in Argonne.

Mr. Briand's Statement in the Lobby.

PARIS.—Mr. Briand in the Lobby of the Chamber gave a graphic description of the recapture of Douaumont. The enemy had advanced to Champneuville and Douaumont and thought they had captured a formidable position at a cost of enormous sacrifices when suddenly they were swept by a French curtain of fire and fusillades from machine guns. Then a corps held in reserve which was quite fresh took the Germans by surprise and the enemy attack stopped dead. Fighting assumed titanic proportions. Thrice the Germans came back and thrice the heroic French, fighting with

absolute frenzy, drove them back. The French batteries heavy and light ploughed bloody furrows through the enemy's ranks till they were exhausted and down and the German lines broke. The French furious counter offensive came unawares and the Germans abandoned Douaumont, Champneuville and Poivre Hill. The French resumed the advantage and were masters of the field.

A Thrust in Champagne.

LONDON, February 29.
The bombardment along the entire Western front shows the vastness of the German offensive designs. A small thrust in Champagne may be followed by others.

Critical Point Reached.

PARIS.—The "Temps" says that the battle of Verdun has reached its critical point. The enemy has ceased to advance and we are attacking at some points. Sunday when the enemy was forced to give way was a day of French recovery. We are justified in saying that events are taking a turn in our favour. The enemy will attack again but not with some dash.

More German Lies.

French Official Exposure.

LONDON, February 29.
A French official statement affirms that the total French captured by Germans in the recent fighting was not five thousand, although the Germans claimed ten thousand prisoners on the 25th February. The German announcement of the capture of Champneuville is untrue. The Germans also boasted of the capture of the armoured fort Douaumont. This was dismantled during the first month of the war. It contained neither gun nor infantryman, and the French to-day are beyond it.

Turkey.

Massacre of Armenians.

LONDON, February 29.
An Armenian priest saw thirteen thousand Armenians massacred at Mush after the fall of Erzerum.

EGYPT.

Egyptian Frontier.

A British Victory.

LONDON, February 29.
An official message from Cairo says General Lukin's column, consisting of South Africans, yeomanry and Territorial artillery, yesterday morning attacked the enemy's column under Nuri and Gaafar at Agagia, fifteen miles south-east of Barrami. By 3.30 the enemy were completely routed and the fled in scattered parties, pursued by our cavalry. At four o'clock aeroplanes reported them eight miles south-west of Agagia still being pursued.

General Maxwell's Report.

Enver Pasha's Brother Killed.

General Maxwell reports that Saturday's fight ended in a decisive success. Muri Bey who is the brother of the Turkish Minister Enver Pasha and who was commanding the enemy was killed and his Chief Lieutenant Gaafar was wounded and taken prisoner. The enemy left over 200 killed on the ground. The enemy held a strong position. General Peyton reports that the attack of the South African Light Infantry under General Lukin was completely successful and the charge of the Dorsetshire Yeomanry was brilliant and most effective. It was in this charge that Gaafar was wounded and made prisoner and Muri Bey killed and a machine gun was captured.

The Telegraph between Matruh and Baranui has not been completely restored so further details are not yet available.

Italy.

Evacuated Before Occupation.

LONDON, February 29.
ROME.—Italian and Albanian troops and two hundred thousand refugees, with all stores, evacuated Durazzo prior to the Austrian occupation.

Germany.

Vigorous Submarine War.

Semi-Official Announcement.

LONDON, February 29.
It is semi-officially announced in Berlin that a vigorous submarine war will begin at a stated time on the 1st March, and that there is no question of deviating from measures.

TELEGRAMS.

Greece.

Probable Allied Offensive in the Balkans.

LONDON, February 29.
A British press correspondent at Salonika dealing with the comments on the uselessness and inactivity of the large forces there expresses the opinion that if the enemy do not attack the Allied war Council will not prohibit General Sarrail from taking the offensive. This will require the reorganisation of the forces and an adequate supply of mountain artillery and pack transport. Such reorganisation is well under way where it is necessary but three quarters of the French force is already so organised. The correspondent admits the difficulties of a frontal attack on an entrenched enemy in a mountainous country, but is of opinion that General Sarrail an old Alpine officer is able to estimate them. It is still conceivable that political and other considerations will lead the enemy to attack as a forlorn hope, but they must cross seven miles of swamp and huge wire entanglements before reaching the tiers of trenches on the slopes of the hills. It is almost impossible for the enemy to bring up heavy guns or to find suitable employment for them if they were brought. (Pioneer cable).

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 29.
The following telegram dated the 28th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The battle round Verdun continues:—The French still further withdrew their front. Desperate fight has taken place round Fort Douaumont, six miles north-west of Verdun. The Germans claim to have captured it, but the French state that the French are still on the north side of it. The French on the 26th withdrew their front nearer to the foot of the Meuse hills, and on the 27th the enemy established contact with the French outposts towards Blazee and Movanville, seven miles east of Verdun. The German strong attack on the 27th on the plateau east of Douaumont was repulsed in the east and west of Douaumont position the slopes of which are covered with German corpses. The French are closely encircling the enemy, fraction of which gained a footing there. Heavy snow has fallen.

The British report springing three mines in the neighbourhood of Loos with satisfactory result and to have repulsed a small attack on British trenches north of Ypres Commines Canal.

The Austrians report the Austrian occupation of Durazzo. The Italian brigade and Serbian, Montenegrin and Albanian troops previously withdrew.

The Russians report the pursuit of the remainder of Turkish army without respite and the occupation of Ashkhal, 30 miles west of Erzerum on the road to Trebizond.

Imperial Council.

Financial Statement.

DELHI, March 1.
A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning, His Excellency the Viceroy presiding. There was a very large attendance of members. Among the distinguished visitors was the Hon'ble Sir William Vincent. Mr. C. H. Atkins took the prescribed Oath of Allegiance.

After interpellations Sir William Meyer presented the Financial Statement for 1916-17.

Cotton Export to Norway.

DELHI, February 29.
The following press communique has been issued:—An agreement having been concluded between His Britannic Majesty's Government and the Norwegian Cotton Mills Association, applications for licences for the export of cotton to Norway can now be considered. An application for a licence if made in India should be forwarded to the Collector of Customs, or an application may be submitted direct to the India Office by the shipper's representative in London. The consignee must arrange for the certificate of the Norwegian Cotton Mills Association to be handed over in due time to the British Legation at Christiania for transmission to the Foreign Office.

Calcutta.

The Calcutta College Trouble.

Mr. James Applies for Furlough.

CALCUTTA, February 29.
It is reported that Principal James has applied for long leave and furlough. Under the Civil Service Regulations no leave or furlough is permissible so long as the suspension order is in force. It is likely, however, that the Bengal Government will grant him the leave after cancelling the order of suspension.

The Enquiry Committee.

The Presidency College Enquiry Committee is continuing its sittings. Yesterday, Dr. J. C. Bose and Professor Gilchrist were examined. It is understood that among those examined to day were Professor P. C. Ray and Dr. D. N. Mullick. Subart Chandra Bose, one of the expelled students, has submitted a petition to the Committee, protesting his innocence of the charge brought against him, and praying for full enquiry into the matter.

TELEGRAMS.

Sibpur Engineering College.

Sir Rajendranath Mukherjee's Advice to Students.

CALCUTTA, February 29.

Sir Rajendranath Mukherjee, presiding at the annual prize distribution of the Sibpur Engineering College, this afternoon, addressed some words of advice to the students. He said that, though it was said that Indians lacked powers of initiative and administrative ability, he was confident that there was nothing inherent in their blood permanently disqualifying them from becoming sound and practical Engineers. Bengal had produced brilliant men in every other department of life, and he appealed to the students to wipe out the reproach in the field of engineering and to prove that they, in their chosen profession, would achieve the same success as had been attained by their countrymen in other professions. Sir Rajendranath Mukherjee advised the students not to hesitate to do manual work. They could never hope to gain practical experience unless they tried their hands whenever occasion arose. He laid much stress on practical education and said that, notwithstanding their high college education, they would learn a good deal from ordinary practical workmen. He was sure that zeal, devotion to duty, a true sense of responsibility combined with strong common sense and high moral character, would enable them to climb to the top of the ladder, but they would find that to gain that position they would have no time at the beginning of their careers to be mixed up in politics or saddled and burdened with family affairs. In conclusion he impressed upon them that, although they should justly be proud of their University degrees they should not yet regard themselves as Engineers. They should look upon these degrees and diplomas as passports entitling them to enter into the arena of engineering. It would be only years of careful study and hard work, taking advantage and making most of every opportunity of increasing their knowledge from practical work, that would entitle them to be regarded as experts.

Calcutta Chamber of Commerce.

Good Profits During the Year.

CALCUTTA, February 29.

At the Annual Meeting of the Bengal Chamber of Commerce, this afternoon, the Honble Mr. F. H. Stewart in course of his Presidential address said:—We may record with thankfulness that in spite of the great war the year has been a prosperous one for Calcutta and its chief industries. Business has been often difficult and always anxious. It has naturally decreased in volume in most directions, but it has probably shown as a rule somewhat better margin of profit towards the close of the year. There has been a marked recrudescence in Calcutta and Bengal of dacoities and political crime. Our Government has been very long suffering and very lenient but it is understood that they now possess full powers to take drastic measures, should these prove necessary. The Government will have full support of the commercial community."

With reference to the complaint that India is not doing enough in the war Mr. Stewart said:—It is not unfair to point out that the Government of India already last year budgetted a considerably sum for war and I shall not be surprised myself if this is found to have been largely exceeded. They have also to make heavy advance payments on behalf of some authorities for war purposes. These are of course recoverable but in the meantime they must prove a serious drain on India's current balances. What more in the absence of funds the Indian Government can do? In the meantime it is not easy to see and I believe that, taking all circumstances into account, it will be admitted that the primary duty of the Indian Government is to continue to ensure peace and as far as possible prosperity in India. Beyond that it does appear to me at least that after the war there will certainly be political readjustments, and that these may involve redistribution of its burden possibly with retrospective financial effect so far as India is concerned. And this one thing further I will say that after the war Indian naval affairs must be put on an entirely different and more satisfactory basis, and India should undoubtedly make substantial contribution towards the upkeep of the imperial navy for the value received. Our great jute mill industry has rendered estimable service to the Empire and has more than earned expressed gratitude of the Secretary of State of Lord Kitchener himself by supplying war bags at a very much below the open market rate and very much lower than that paid by the Government elsewhere. Our steamship lines have also been publicly thanked by the Secretary of State for carrying these war bags at little more than a third of the current rate of freight. Our workshops, our shipyards and every other place that can do it, all are busily engaged in trying to increase the output of munitions. Our men and especially our women are doing really splendid work for Lady Carmichael's Fund. Our women have already gone out as nurses and many more are anxious to go. Most of us, old and young who are in any way fit for it have joined the one or the other of the local Volunteer Corps. And finally I doubt if there are many more of us who can be appealed to go and fight and have not already gone.

I do not believe that an Indian war loan as such would prove a success though I am certain that there is plenty of money available if authorities are willing to pay for it, and as to taxation we must just wait until to-morrow. One tax has been suggested so frequently both at home and out here that it at least may be mentioned to-day that is export tax on jute. We must remember that our jute has made its way all over the world by its cheapness and on its comparative cheapness it must stand or fall. None the less, taxing is proposed as a means of raising revenue. It is not at all an unattractive proposition, it would bring in many lakhs of rupees and I do not believe, although I am not a jute expert, that it would either damage the industry out here or provoke more attempts abroad at retaliation and substitution. It has probably been under experiment already. But if it is intended as a means of punishing Germany I do not think much of it. You will remember how overwhelmingly dependent India is and always must be, on her exports of produce and raw materials, and further it must be very many years before she can supply even a fair proportion as her home requirements. I am sure that most of us who have probably been free-traders all our lives at least so far as India is

TELEGRAMS.

concerned, are prepared to decide it not by formula and precept but according to the needs of the Empire and of India.

The future in Europe of the Germanic powers must of course be settled internationally. It will be a task of the Allies to punish German peoples for their blood guiltiness and to free them from that accursed yoke of Pan Prussian blood and iron. It may be by resolving them into their residual elements of half a century or more ago, but no one can foresee what concatenation of circumstances the future may bring about and neither Providence nor policy will permit 120 millions of extraordinarily effective human beings to be stamped into nothingness for all time. Germany cannot be left a festering sore in the centre of Europe. She too must be allowed to recuperate in due course but only after the rest of the belligerents. But as regards in India, I couple Austrians with Germans for brevity's sake, the situation as diagnosed from the history of the case is so different as to necessitate special attention and separate treatment. It seems that under war legislation every German in India and all hostile firms that have been closed down will be able to resume business operations six months after peace has been declared. Such a revision to the "Status quo ante" is in the opinion of your Committee unthinkable. It is far from the mind of your Committee, to suggest a policy under which business relations between India and Germany should be prohibited. They are neither so altruistic nor so ignorant of human nature as to tamper unnecessarily with trade, which in the year before the war broke out Indian trade with Germany reached an aggregate value of £ 36 millions sterling and accounted for 14.6 per cent of total Indian exports and 9.3 per cent of total imports. Any such attempt would be bound to affect most seriously Indian exports and in consequence depreciate our currency. Your committee's ideal is that all German business in India should be transacted by British subjects and all exports and imports carried in British steamers. They would at any rate demand that no facilities be given to German steamers coming to India which are not available freely to all British steamers going to Germany. To this provision they attach utmost importance. It is subsequently decided to be in the interests of the Empire and of India that the Germans should be allowed to make fresh stand here it should be only after the most distinct lines of cleavage, sufficient and considerable interval of time and on entirely new basis, and in such a case it would be necessary to provide for their stringent control and they should be taxed to meet its cost. They should be registered personally and licensed for trade purposes only. They should be prohibited from owing land for establishing banks, companies or factories or acquiring controlling interests in such, nor should they be allowed to form clubs, association or societies of any kind. This, gentlemen, is in brief the outline of the policy which your Committee have recommended and they trust that you will endorse it.

Seven More Dacoities.

CALCUTTA, March 1.

Seven cases of dacoity were reported to the police last week, three at Bankura and one each at Midnapore, Pabna, Faridpur and Khulna. Owing to the existence of famine conditions in Bankura dacoities have been on the increase. The Police made some arrests in connection with those dacoities.

The Malda Police are enquiring into the loss of a box containing Government promissory notes to the value of about Rs. 15,000, the property of the General Manager of Chanchal Raj while he was travelling by train from English Bazaar to Chanchal recently. No clue is so far reported.

An Armed Dacoity.

An armed dacoity by over a dozen respectable Bengali young men is reported to have been committed on Sunday night in the residence of Kezhab Lal Raha of Kadimpara Village Sara. It is stated that dacoits who were armed with revolvers and daggers, broke into the house and ransacked it with the aid of lighted torches in glass bottles, which they carried with them. The owner of the house was forced to deliver the key of the iron safe, which the robbers rifled, carrying away the property in cash and jewellery valued at Rs. 5,000. No arrests has yet been reported.

A dacoity was committed on the night of Monday last in the house of Azibar Rahoman, a wealthy Laharajdar of Churchbaran Protanagore in Alipore. It appears that at midnight a gang of dacoits numbering over a dozen armed with spears, daos, axes and lathis, forced open the door and entered the house. Resistance was offered by some male members and servants of the house but they were beaten by the dacoits who broke open the chests and boxes and made good their escape with all they could lay their hands on. The value of property lost has not been ascertained as yet. No trace of the culprits has yet been found.

— 102 —

United Provinces.

The Sanatana Dharma Conference.

Common Prayer for His Majesty.

MUTTRA, February 29.

Delegates for the Second All-India Sanatana Dharma Conference have already been elected in places like Lahore and Amritsar, and it is hoped that other towns will do the same shortly. The Conference is to be held from the 22nd to 25th March next, and on the first day a grand procession of Vida Bhagawan will pass through the town attended by all classes of people, which will be an unique sight. Just after the Conference a deputation of leading Hindu gentlemen, chosen from those attending the Conference, will wait upon His Excellency the Viceroy at Delhi for the approval of common prayers for His Majesty, which will be adopted at the Conference. An invitation circular in English has just been issued. It is further proposed that daily after the formal business of the Conference a general lecture on Bhakti, Dharma and such other subjects will be delivered by eminent and renowned speakers, who are specialists in the subject. It is particularly requested that gentlemen wishing to attend the Conference should give early information to the Secretary to ensure proper accommodation arrangements.

TELEGRAMS.

Punjab.

LAHORE CONSPIRACY CASE.

Supplementary Trial.

Comparison Between the Previous, and this Case.

LAHORE, February 29.

The Special Commissioners who are trying the Lahore Conspiracy case having practically concluded the examination of the defence witnesses have decided to commence the hearing of Counsel's arguments on Friday. It will be interesting to note some points of difference between the previous and present trial of the Lahore conspiracy case. The present case has come in only as a supplement to the previous one. The number of accused in this is larger and charges against them equally grave. The prosecution in the first case was chiefly concerned with the doings of revolutionary party in America and the accused were mostly returned emigrants with a sprinkling of local men. In this case the prosecution has been mostly concerned with local men. The prosecution evidence has to some extent covered the old ground but it has also furnished details of certain incidents, which were then briefly referred to and brought to light, offences which happened during the pendency of the first trial. A special feature of the supplementary trial was the inclusion of ex-sepoys in the list of accused. The defence in the second case has been much more lengthy than in the first and it is remarkable that almost every one of the accused, the majority of whom are local men, has put in a lengthy defence, a large number of persons appearing as defence witnesses. Last time there was only one confession now there are many, though they were all eventually retracted. Whereas very few accused in the last case in the course of their examination in the court denied the facts alleged against them in the present case the accused have absolutely denied everything. The number of accused in the previous case was 82 and in the present case 102. The number of accused duly charged in the previous case was 62 and in the present case 74. Prosecution witnesses in the previous case were 405 and in the present case 365. Defence witnesses in the previous case were 228 and in the present case 1031. Prosecution exhibits in the previous case were over 500 and in the present case over 600. Defence exhibits in the previous case were 20 and in the present case 150. Connected cases tried by the Special Commissioners in the previous case were 1 Walla Bridge attack case, 2 Chandra Singh's murder case, 3 B. B. Achhra Singh's murder case and in the present case 1 Padri murder case (a big case by itself), 2 Ganda Singh's case, for his share in the Perwezshah murders.

It is expected that arguments of Counsel will occupy nearly two weeks, on the conclusion of which the Commissioners will proceed to write out their judgment in the supplementary trial of the Lahore conspiracy case.

Engineer Sitaram's Case.

LAHORE, February 29.

Before the Canal Commission Enquiry examination of Mohamed. Hyat, Manager of Captain Vanranen's Renela Estate, commenced to-day. Witness described the history of friction between the accused, Executive Engineer and Captain. His evidence was generally corroborative of the statement made by his master. Witness stated that the supply of water was made deficient in Renela Estate under accused's order and owing to this short supply the wheat crop of 1914-15 withered to a large extent. Amar Ross, pleader, Sialkot, is representing the accused from to-day.

Burma.

Small-Pox in Burma.

Precautions Against Infected Arrivals.

RANGOON, February 29.

A number of cases have recently occurred in which persons suffering from small-pox have been found among the passengers on board the vessels arriving at Rangoon, and there is reason to believe that the disease is widely prevalent, if not in the ports at which passengers embark, at least in villages in the interior, from which those passengers begin their journey. In view of the great risk of the disease being spread broadcast in Rangoon and in the interior of Burma by the arrival of infected persons, it has been decided to enforce section 9 of the Vaccination Law Amendment Act of 1909, and the Port Health Department, Rangoon, has been authorised to take the necessary action for the inspection and vaccination, where necessary, of persons coming to Burma to work as labourers and travelling on board the vessels arriving at Rangoon from Calcutta and Chittagong as well as from Madras and all ports on the East coast of India.

Sind.

War Hospitals at Karachi.

KARACHI, February 29.

Two large war hospitals are about to be established at Karachi. The Sind Women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund has now organised six hundred workers in Karachi alone, besides many more in the districts of Sind, and an enormous quantity of work is being received daily at the depot. Mrs. Shaw, wife of Major-General Shaw, commanding the Karachi Brigade, who is at the head of the Sind Women's Branch, has made an appeal stating that the provision of comforts for the troops fighting at the front and for wounded soldiers, such as for the sick, the collection of war funds and the organising of relief for the suffering, are women's work in this great war, and the only work that women in India are able to undertake at present.

— 103 —

South India

Prof. Karve's Tour.

POONA, February 29.

Prof. Karve left Poona, this morning on a tour in connection with the Indian Women's University. He proposes to visit Madras, Calcutta and Lahore, at each of which places he is expected to stay for about a week. He will also visit one or two more places of importance in these provinces if time allows.

TELEGRAMS.

The "Malaja" Disaster.

BANGALORE, February 29.
The Rev. E. A. Nightingale, whose name appears in Reuter's first short list of the passengers on the "Malaja" was on his way to Bangalore from missionary service with the British Fleet to take up the Wesleyan Chaplaincy here. Another name, it is feared, may refer to Mr. J. B. Forster, Principal of Forster and Co, Bangalore, who was due to leave London by the P. and O. at the end of February. Much anxiety prevails as to the safety on both.

Bombay.

Parsi Disputes.

Over Honouring Dead Persons.

BOMBAY, February 28.
A sharp controversy is being carried on in the Bombay Parsi newspapers as to the desirability of calling public meeting of the Parsi community to put on record the sense of loss sustained by the community through the death of Sir Pherozeshah Mehta, and to take suitable steps to preserve his memory. The immediate cause of the controversy is a movement set on foot to call a memorial meeting of the Parsis in connection with the death of Mr. Bomanji Dinshaw Petit, the big millowner, who was prominently associated with agitation against the sweatshop labour which resulted in the passing of India's Factory Act. The movement for a memorial to him has materialised, and a numerous signed requisition was sent on Saturday to the trustees of the Parsi Panchayat Funds. The papers supporting the Zoroastrian Conference are in favour of calling the Anjuman's meeting on the ground that Sir Pherozeshah has done valuable services to the community, while the opponents of the conference are against the idea, and urge that as Sir Pherozeshah called himself an Indian first and a Parsi afterwards, and that an Parsi have already taken part in the public meeting of the inhabitants of Bombay, held recently to raise a memorial to Sir Pherozeshah and have liberally subscribed to the memorial fund, there is no need of calling the Anjuman's meeting.

Bombay Share Market.

BOMBAY, February 28.
Strong tone of the market in cotton mill shares continued to-day and rates kept firm throughout. Centrals kept steady at Rs. 2065 and Colaba Land and mill shares at Rs. 1410. Crescents are steady at Rs. 106 and Currimbhoy are in demand at Rs. 250. Davids are steady at Rs. 487½ and Fazulbhoy at Rs. 438½. Indore Malwas are in demand at Rs. 280. Madhowjis have advanced to Rs. 1310. Swadeshis are steady at Rs. 1532½. Standards kept firm at Rs. 1058. In Bank shares Bank of Bombay declined to Rs. 1505. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are in demand at Rs. 865. Tata Iron and Steel (ordinary) are steady at Rs. 122 and (deferred) kept unchanged at Rs. 351¼. Tramways advanced to Rs. 230. 3½ per cent Government is steady at Rs. 84 and small pieces at Rs. 84½ for buyers.

Another Gang of Dacoits.

Committed for Trial.

POONA, February 29.
Another gang of ten men belonging to the criminal tribe known as Mahadeo Kolia has been committed for trial by Mr. Shalun Bapuji Israel, Special Magistrate. Khan Bahadur Davar, Public Prosecutor, in the course of the preliminary hearing, examined some 100 witnesses, who spoke to the large number of dacoities with which the gang is charged. The gang comprised 13 men under the leadership of Raghu Gavari, a man who had originally been police constable, but dismissed from service. It was formed about May 1915 and during the four months of its active operations on the borders of the Poona and Thana districts it is said to have committed eighteen grave dacoities, besides numerous robberies. Several parties of armed Police are engaged under Sub-Inspector Shinde in hunting down the gang. Coming up with the gang in Khed jungles one of these parties wounded and captured the leader Raghu Gavari, while another party killed two more in a fight in the jungles of Karjat. Only one man of the original gang is still at large. Guns, swords and spears used by the gang as also a large amount of property form exhibits in the case. Two of the accused have previous convictions for dacoity, one of ten and the other of seven years.

Bombay Share Market.

BOMBAY, February 29.
The market in cotton mill shares opened firm but the rates eased off slightly at the close. Centrals declined to Rs. 2050. Colaba land and mill shares kept firm at Rs. 1410 and Crescents at Rs. 106½. Currimbhoy kept firm at Rs. 255 and Davids at Rs. 486½. Fazulbhoy kept in demand at Rs. 438½ and Indore Malwas at Rs. 281¼. Indian bleaching were firm at Rs. 160. Madhowjis advanced to Rs. 1327½. Standards were firm at Rs. 1055 and Swadeshis were unchanged at Rs. 1535. Bank of Bombay were firm at Rs. 1510. In miscellaneous shares Bombay Burmahs declined to Rs. 862½. Tata Iron and Steel (ordinary) were firm at Rs. 123 and (deferred) advanced to Rs. 357½. Tramways were firm at Rs. 231. 3½ per cent Government paper was steady at Rs. 84 and small pieces at Rs. 84½ for buyers.

Quarrel Among Prisoners of War.

Armenian Turkish Subject Assaults Mahomedan German Subject.

BOMBAY, February 29.
To-day, before the Fourth Presidency Magistrate, one Albert Stevens was charged with causing hurt to Haji Ali Zenker under the following circumstances:—Stevens, the accused, is an Armenian and a Turkish subject, and the complainant, Haji Ali, a Mahomedan German subject. Both are prisoners of war confined in the House of Correction. Stevens, it was alleged, was having a conversation with another fellow prisoner named Antoine Thome. During this conversation he spoke very insultingly of the Germans and Turks. The complainant, a German sub-

TELEGRAMS.

ject, remonstrated with the accused and challenged him to fight. The accused thereupon stabbed the complainant in the shoulder. The accused was surrounded by other prisoners of war and was disarmed. The Court sentenced the accused to one month's rigorous imprisonment.

Delhi.

The Tehri Raj Marriage.

SIMLA, February 29.
The marriage arranged between Narandra Shah of Tehri State (Garhwal) and the daughter of the late Raja of Keonthar State (Simla Hills) was celebrated here last night many guests being present. The bridal party left to-day by the special trains for Kalka enroute to Tehri.

SIND

Fagant of the Empire.

KARACHI, February 28.
A pageant of the Empire is being organised in Karachi in aid of the Sind Women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund. It promises to be one of the most striking exhibitions yet seen in this part of the world, and is in the hands of a strong committee.

St. Patrick's Celebration Stopped.

In deference to the generally expressed opinion that there are better ways of spending money just now than in feasting and national celebrations the Irishmen of Karachi have decided not to celebrate the St. Patrick's Day (March 17) in the usual manner this year, but to devote the money they would have otherwise spent on the national festival to the assistance of British prisoners of war in Germany.

The "Daily Gazette" hears on the best authority that a substantial over subscription of the capital required for the construction of the Larkana-Jacobabad-Sind Light Railway is now assured.

BRIEF TELEGRAMS.

It is understood that a Special Convocation of the Bombay University will be held on the 1st April to confer the Honorary Degree of LL. D. on Lord Hardinge.

The steamer "Bathampton" with a cargo of rice from Colombo to Calcutta has gone ashore off Hambantota. Total loss is feared. The crew have been saved.

After a spell of several cold days Simla is now experiencing very pleasant weather, and summer appears to be gradually setting in. The station is beginning to fill up now.

A most successful garden party was given by the Lieutenant-Governor at the Government House, Rangoon, this afternoon to which over twelve hundred guests were invited.

The Proprietors of the "Pioneer" have appointed Mr. S. T. Weston, Manager of the "Civil and Military Gazette," Lahore, to succeed the late Mr. George Sim as General Manager of the "Pioneer."

The P. and O. steamer "Khyber" with the English mails and 20 passengers, left Bombay Harbour at 6 p. m. yesterday for London. Among the passengers were Sir John Hewitt and Lord Cecil Manners.

Sir James Meeson left Rampur on Monday morning and during the day performed various ceremonies at Moradabad and Chaudauri. His Honour reached Bareilly on Monday evening, and is holding a Divisional Durbar there to-day.

The Sree Mulam Popular Assembly meeting after lunch, representations on educational matters were continued and finished. Later, subjects relating to religious and charitable institutions were taken up. Lastly, miscellaneous subjects connected with different needs of several taluqs were discussed. The Assembly broke up at 6 P. M.

Lord Brassey's steam yacht "Sunbeam," which was offered by the owner to the Government and converted into a Hospital Ship, arrived in Bombay at 5 P. M. yesterday. The "Sunbeam," in July, last was used in the Dardanelles conveying the wounded from the front to base hospitals. She was also carrying Red Cross gifts to hospitals during autumn and winter.

Latest Telegrams.

It seems generally agreed that the Verdun offensive was due to the German realisation that it would be fatal passively to await the Allies spring offensive and that it was necessary to snatch a victory while winter conditions still hampered the Russians and Italians. (Pioneer's Cable.)

The "Westminster Gazette" in a leader says that a note of urgency proclaims itself in all the enemy does at this stage at cost of life and a sacrifice of honour the enemy must win and win quickly. A large margin of error is inevitable in our calculations concerning the German resources, but events show that there is a limit in the German mine which is bringing rapidly to the climax of the war. The Balkan offensive was clearly abandoned because sufficient men, munitions and money were not available, and because the internal situation of the Teutons imperatively demands the end of the war this side of autumn. Germany is threatened with an economic disaster that no result of the war could repair. The men controlling Germany will stick at nothing to escape the consequences of the crime of 1914, but fighting to a time limit with good courage and cool nerves will bring them nought.

The "Hestia" Athens states that Germany never definitely promised Greece Doiran, Chevalari or Monastir. This leaves Bulgaria free to regulate her own attitude towards Greece, which has recently become aggressive. The "Standard" Athens correspondent says that the Entente diplomats attach importance to King Constantine's audience with Mr. Philidar, the Roumanian Minister. In high foreign quarters it is considered that Roumania joining the Entente is a matter of only weeks.

Private news from Bulgaria indicates that for many necessities famine prices are prevailing and that other necessities are unobtainable. The rough weather during the past week has been caused mainly by an easterly wind.

The "Times" says it is highly possible that mines have drifted into the straits of Dover from the North Sea but it is believed that the German submarines have recently been active in sowing mines. The "Times" concludes a somewhat similar leader with hint of a possible German naval venture and points out that to take land and sea fortunes simultaneously and to throw all her resources into the balance either to wrest victory or to suffer an unprecedented defeat is quite in accord with the German temperament.

The German papers unanimously praise the French troops and express the opinion that the price of the German advance will be higher than that paid in any war.

The "Central News" Paris correspondent says that the French have long been aware that Verdun is the Kaiser's, chosen objective. The French preparations are on a scale equal to those of the enemy, which brought all the heavy artillery that could be spared from Russia and the Balkans. When the German death roll is known it will spread throughout the Empire causing panic. The French losses are comparatively infinitesimal. The battle of Verdun may yet prove a great French victory.

Prices on the French course have risen steadily during the Verdun battle. The French exchange on New York had risen and the mark has fallen. Amsterdam, Burma, Copenhagen and Stockholm all report the fall of the mark.

నాగార్జున సాహిత్యం.

అయిలంగ్, నెపియల్ జేజీవారి యెదుట.

హైదరాబాద్.

మహర్షి రత్న, వయసు పెండ్లము.

పాపం, మనియప్పయను వాడొకడు ఈ భార్యను జన్మ నందలన పాపికి జన్మ గారు మరణదండన విధించిరి. ముద్రాంశు 60 నిమిషములకు పుట్టును. ఆతడు 17 సంవత్సరముల వయసుకు వచ్చి దానిని వివాహమాడి ఆమెను స్వగృహమునకు రమ్మని యడిగెను. అంతకు ముందు నిరాకరించెను. ముద్రాంశు మేజుపై యుండి భార్యను స్వీకరించునని జేయుచుండగా వాడి ఆమెను పొడిచి జన్మించిన వాడయి యున్నాడు. కాని పెదవన్నె భార్యను క్రిందికి ద్రోసి జేపిన వానిని మార్చి యందలో తాననేర న్నుడు కాదని వాదించు జడ్జి గారు ఆతడు క్రిందికి ద్రోసి జేపిన వాడనును విశ్వసించక, వానిని మరణదండన విధించిరి. అంతట ముద్రాంశు మరణించెను. యన్. జనురామయ్య గారు. ముద్రాంశు యొక్క పూర్వమును జేసెడియు, మృతి నొందిన చిన్న దానియొక్క సాత్త్వమును బట్టియు కేసు జరిగిన విషయమును బట్టియు, ఆ చిన్న దానియందు ఏమనున్న దనియు, అది గాక భర్త మాట ను నిరాకరించిన దనియు, ఈ విషయములే వానిని మైదురము నట్లు జేయుటకకాక కేసు గలిగించినవియు, కోర్టు జరగలేకనే నర డామెను పొడిచెననియు, ఆమె కుమారుడైన గారును ముద్రాంశు కులదనియు, అందుచే భక్త కథ దక్కదు గాదనియు వాదించిరి. జడ్జిగారి పూర్వమును కూడ ప్రతిపాదనలు జేసిరి. అందుచే కోర్టున వచ్చిన తొక్కన బట్టి జడ్జి గారు ముద్రాంశు జేరికొని విధించుట యుక్తముగాదని ద్వైపాంతర వాద జేసెను.

సిక్కుల చరిత్ర.—28 తేదీ మధ్యాహ్నము వంశాబు చరిత్రాత్మక సంఘమువారి సభ జరిగినది. వ్యాయమూర్తులు ముదీను గారు అధ్యక్షులు. ఇంజనీర్ లాల్ నీలారామేశ్వర విశాఖనంపునభ్యులలో నొకరగు వయట అబ్దుల్ క్యాదీర్ గారు "ప్రజాపింపదని సిక్కుల చరిత్రకాలము"ను సూర్య ఉత్సవించిరి. ఆ చరిత్రము అవాచ్యుర బహుయాగ్నిదీర్, అన కవీశ్వరునిచేత 20 సంవత్సరములలో (వామదిననయము, ఆతడు లాహోరునగరమున 1213 హిజ్రీలో పుట్టినయను (1785-1887) సంవత్సరముల మధ్యనరిచుట బుర్రీకుం చరిత్ర ముగింపున వాగ్దాయదిననయము అందుచరిత్రాత్మక విషయము అనేకము లున్నవనియు, దానియందు నడుమైన తేదీలు యా యబదిననయము, 20-వ సంవత్సరము కానరావచ్చుననియు, "సిపాయియుద్ధాదిన" గుఱించి వాగ్దాయదిన గ్రంథక రచితనే చివరివేయబడియుండుననియు, సిక్కుల కాలములోని హిందూ శకచరిత్రాత్మకమైన సంవత్సరగణనీటి దానినుండి గ్రహించుట వానభ్యులు దానిని జడవలయుననియు, చెప్పి యాదండు రణజితునిగు మరణము అరిస్తో ఏమగుదయవలయు నన గమనము చేయుట అంతర్జాతీయము మున్నగు వానిని తెలుపు భాగమును వాదించిరి. 41 సంవత్సరముల 20 సంవత్సరముల వాగ్దాయదినవి. అట్లుచే జరిగినచరిత్రలో అగ్రంధములను భావించ రిరించి వాగ్దాయకుల నేనుగూడ సహకారవయ్యదనని 86 నారాయణ వంశీకులు గారు పలికిరి. నేనాచరిత్రకారుని స్వయముగ భాగుగా నిలువదను. ఆతడు వాగ్దాయకులను నిర సింపుచుండెను. ఆతడు యచటనుండి హిందువులకు మహమ్మ దీయులు క్రైస్తవులగుడ వార్సి, ఉరుకుభావలలో బోధించు చుండెడివారని భావనపూర్వక అల్లంబుగారు చెప్పిరి.

అధి

గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలక్ష్మ గణప
యుతుల బహిష్ట కారణములు, అకాలబహిష్ట, మొల బాహిష్ట
ను, తక్కువ గానూనూపులు, తనువనూగము, సంధానహిత, రక్తహీనత,
మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాపు, అకాలబహిష్ట
మొదలగు శ్రీ మధ్య వ్యాధులను పుడుదువును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరతనము, మేహ ప్రవాహము, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమున తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అర్క

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
9, బందరువీధి, నుద్రాసు.
[బాంబి : సికింద్రాబాదు & తెలూరు.]

నిరుద్ధ భారతవని

పంచములను గురించిన పెద్దగ్రంథము	0-౮-౦
భీష్మ ని చ రి త్ర	0-౧౨-౦
చమత్కార చంద్రిక	0-౮-౦
పుష్ప వేణి నాటకము	0-౧౦-౦
వీరమతి	0-౧౦-౦
బాలవింతలు నిలాపము	0-౪-౦
సరస రసాయనము	0-౪-౦
రాజలేఖ (నవల)	0-3-౦
లలిత (నవల)	0-3-౦
మంగిపూడి పేంకటశర్మ	
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.	

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము

[వద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదమొకటి. ప్రపంచమొట్టమొదటిసారి ప్రతీసరి ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామములచే చొందినది? మనుజులస్థితి మొదలగు నెట్లుండె? కలభేదములేకలిగె? భర్తామతెప్పడెట్లు మార్పుకొండె? అచారవ్యవహారము లెట్లుమా తెలి? ఈ మొదలగు వివరములన్నియు యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. కరకురామచక్రలేఖ, శివగరచక్రకర్తి మొదలగువారి చక్రలేఖలు లెండు జక్కగ పట్టికములు. అక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ సృష్టికములు ముండెట్లుండెని యూహించి సరవములను వివరము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పపాఠి గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శైలిమధురమింతము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి రెండు కాగితములై యొకచేయింపబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అంత్య తమప్రతి 8-0-0 కచ్చులు వేతే. వలయువారి చిరువాగుడు ప్రాయశఃమృత. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశిల్పి, తెలగుపండితుడు, మ్యానిసిటర్ హైస్కూలు, కడప.

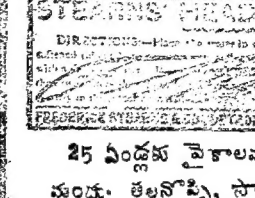
ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవిన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపగయోవృత్తులు మావద్ద దొరకును ఎస్. పి. సారథి అందుకో ౧౮౧ చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, శాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యవయోగమైనను దని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రతి మగుటచేతను, నవసర సమయములందు దొరకుట మనస్తము. మా డిపొయందలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము శీవియును శేర్పబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితికస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రు 30-0-0 అమృతాంజనాడిరో, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు

‘కాస్గరి’
ఆనునీలకర్ణనామధ
మును ఆస్పదవృక్ష
పుష్పకొనుచుండు
శేనీనీకంతయో
నంతనమునుగలి
గించును.
అది అతివద్య
మయినదియు, ఆరో
గ్యదాయకమయి
నదియు, వ్యాధి
రహితమయినదియు
నయ్యున్నది.

25 ఏండ్లకు వైకాలమునుండి తలనొప్పి
మందు. తలనొప్పి, సార్వత్రిక నొప్పులకు
శేరెక్కిన మందుగా నున్నది.
రుచిలేదు. పుచ్చకొనుటకు నుశువు.
తలనొప్పిల చోట్లయందెల్ల ఉపయో
గములో నున్నది.

Amrutanjani
Best Indian Pain Balm.

కల నొప్పులు! చిణ్ణ పాదకము!!

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృత
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బితో సహా శీనా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పులచూపును, వాయువుచోట్ల బోనొప్పులు
సార్వత్రిక నొప్పుల శారదోయను. పొట్ల బోనొప్పులను
వనములకలచే హిందూ చేతమంగ
తయోగచేయుటను మంచియగును.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు.
సువాసన గలిగి యుండును.
పంచభాష చీటి చూచికొనిన మోసము గలగలను.
ప్రతిఇంట నుండదగి చవుకయైన నైర్వసహాయము.
అమృతాంజనము అన్ని విధముల గణమును గలిగించును.
గోగోజనము తులం 1-కి రు 7-0-0
పండుచి పుత్తు 4-0-0
రసభస్మము తులం 1-కి రు 10-10-0
అమృతాంజనము డిబో, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

క్రిడాభాగము

జూన్ “కాన్యాలు బల్లరు”
విక్రయము మాజరి
కర్రయొక్క తెనుకభాగము కొల్లలుగలవు.
తోలువిడిగలది రు 8-0-0—0

జూన్ “బుల్ డాగ్ బల్లరు”
భారతమున నిలువగొన్నవారుగా అడతగినది
“విక్రయము” మాజరిగానుండును గాని మడిమి
వద్దకొంత పొట్టిగానుండును. రు 9-0-0—0

జూన్ “వేమెంటు సర్కిల్ బ్లాండు”
పూర్వపు అతిసులభముగా వాడుటకును తిరు
దీని తయారుచేసినవిడియున్న వి.సి.డి నూతనపక్కిగా
వేయబడినది. రు 8-0-0—0.

జూన్ “స్పింగ్ గుల్ఫ్”
శువునడి విశేష కాల్ము బునీశేము
దగినది అభిభూతగు చదరముగానుం
డును. అందుకు సుంద్రముగానుండును.
మందు సుపయోగింపబడుటతో నెమి
బల్లరులకునుండును. రు 5-0-0—12-0

జూన్ “రాల్ ఫిబ్బలరు”
గట్టి తెత్తుతోడి దారముతో కట్టి
బడినది పోలీసు ఉపయోగమునకు నెట్టి
బడినది. సాధారణముల కొకాల్లలుండు
అట పండ్లముల దుపయోగింపబడినది.
నొకధరకు చక్కనికర్త.
20 బ్లోము 22 బ్లోము రు 12-0
“ ” ” ” 24 ” ” రు 4-4-0

మాగ్నీటం కులు.

ది “సెంచరి” కంప్యూటర్ బంతి రు 1-0-0
ది “సెంచరి” ” ” ” రు 1-8-0
ది “కగ్లెట్” ” ” ” రు 1-12-0
ది “యూనివర్సల్” సులములగు బంతి రు 5/-
ది “గ్లోబ్” సులములగు, తెల్లగానుండు రు 6-8-0
సెన్సెస్ “యూనివర్సల్” ఇండియా
వేసింది. తోలుముగలిగి. రు 2-8-0

క్రిడాభాగములను
తిమిశువులకు

